

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนค้ำคูณบ้านตามการตัดสินใจของกรรมการ
ดำเนินการและสมาชิกในจังหวัดลำปาง

ATTITUDES OF COMMITTEE AND MEMBERS TOWARDS THE ROLES IN
COMMUNITY OF CREDIT UNION COOPERATIVES
IN LAMPANG PROVINCE, THAILAND.

โดย

นางสาวนิตยา ศรีวิไล

เสนอ

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2532

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรมโน
เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามการวิเคราะห์ของกรรมการดำเนินการและสมาชิกในจังหวัดลำปาง

ATTITUDES OF COMMITTEE AND MEMBERS TOWARDS THE ROLES IN
COMMUNITY OF CREDIT UNION COOPERATIVES IN LAMPANG PROVINCE,
THAILAND.

นามผู้วิจัย นางสาวนิตยา ศรีวิไล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ.....

กรรมการ.....

(รองศาสตราจารย์ สนิท วาฤกษ์)

(อาจารย์ ณรงค์ สร้อยทอง)

วันที่ 13 เดือน ๘ พ.ศ. ๕๖

วันที่ 18 เดือน ๘ พ.ศ. ๕๖

กรรมการ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ นงษ์พานิช)

วันที่ 13 เดือน ๗ พ.ศ. ๕๖

หัวหน้าภาควิชา.....

(อาจารย์ ชุติศักดิ์ จันทนเสวี)

วันที่ 18 เดือน ๗ พ.ศ. ๕๖

บัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ เทียงตรง)

ประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 14 เดือน ๗ พ.ศ. ๕๖

คำนิยาม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสิ้นลงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ สนิท วาฤทธิ อาจารย์ ณรงค์ สร้อยทอง รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ นงษ์พานิช ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ตลอดมา อาจารย์ รัชฎา ศีตะโกเศศ ผู้แทนบัณฑิตศึกษาช่วยให้ข้อเสนอแนะในการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดำเกิง ชำนาญคำ กรุณาช่วยเหลือด้านวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์ จรรยา อภิชาติตรากุล ช่วยตรวจทานแก้ไขบทความภาษาอังกฤษ อาจารย์ น้ำเพชร วิจิณัยกุล กรุณาตรวจรูปเล่ม จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากอาจารย์ วีระ คำวิเศษณ์ อาจารย์ กำจัด บุญมาก อาจารย์ ประเสริฐ ยิ่งปากน้ำ ที่ช่วยให้ข้อมูลและประสานงานในการทำวิทยานิพนธ์ คุณเพชรฯ ศรีวิไล กรุณาสัมภาษณ์งบประมาณ พร้อมทั้งพนักงานสัมภาษณ์ทุกท่านที่มีส่วนช่วยในการเก็บข้อมูล รวมทั้งกรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปางทั้ง 7 แห่ง ที่ช่วยตอบแบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมาด้วยอัธยาศัยอันดีซึ่งผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบุคคลสำคัญที่ได้วางรากฐานการศึกษาและให้กำลังใจตลอดมา คือ บิดา มารดา

นิตยา ศรีวิไล

ตุลาคม 2532

สารบัญเรื่อง

หน้า

สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
สารบัญภาคผนวก	(9)
บทคัดย่อ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	11
กรอบแนวความคิดรวบยอด	26
สมมติฐานในการวิจัย	27
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	28

	หน้า
สถานที่ดำเนินการวิจัย	28
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	34
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัยและข้อวิจารณ์	35
สภาพภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการและสมาชิก	35
บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทฤษฎีของกรรมการและสมาชิก	49
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์กับสภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์เครดิตยูเนียน	53
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	77
สรุปผลการวิจัย	77
ข้อเสนอแนะ	82
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	84
เอกสารอ้างอิง	86
ภาคผนวก	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถิติความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศ ปี 2508-2531	4
2 จำนวนสมาชิกและเงินสะสมของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในจังหวัดลำปาง	20
3 จำนวนประชากรตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง	29
4 จำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสหกรณ์	31
5 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามเพศ	36
6 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามอายุ	37
7 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามสถานภาพสมรส	37
8 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามระดับการศึกษา	38
9 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	39
10 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามจำนวนบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู	40
11 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามอาชีพหลัก	41
12 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามรายได้ต่อปี	42
13 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามการส่งเงินค้ำหุ้นรายเดือน	43
14 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก	44
15 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรม	44
16 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามหลักสูตรที่เคยอบรม	45
17 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามจำนวนครั้งในการ เข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา	46
18 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามความสะดวก ในการใช้บริการกับสหกรณ์	47
19 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์	48

ตารางที่

หน้า

20	ทรรศนะของกรรมการและสมาชิกต่อบทบาทสหกรณ์ เครดิตยูเนียนในชุมชน	52
21	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการและ สมาชิกกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง	55
22	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการ และสมาชิกกับบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย	58
23	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการ และสมาชิกกับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก	61
24	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการ และสมาชิกกับบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น	63
25	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการ และสมาชิกกับบทบาทในการมีส่วนร่วมและประสานงานกับ หน่วยงานภายนอก	66
26	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการ และสมาชิกกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมต่อชุมชน	70
27	รวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ เครดิตยูเนียน	73

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แนวความคิดรวบยอดของความสัมพันธ์ของตัวแปร

26

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวก ก	แบบสอบถาม	93
ภาคผนวก ข	ประวัติสหกรณ์เครดิตยูเนียน	110
ภาคผนวก ค	การหาค่าสัมประสิทธิ์ ความเที่ยง แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา การกำหนดระดับคะแนนในเรื่องความสะอาดในการใช้ บริการ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ กรรมของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์ เครดิตยูเนียนในชุมชน	113
ภาคผนวก ง	ผลการวิเคราะห์ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ใน การวิเคราะห์	116
ภาคผนวก จ	ประวัติผู้วิจัย	132

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทรรศนะของกรรมการและสมาชิกในจังหวัดลำปาง

โดย : นางสาวนิตยา ศรีวิไล

ชื่อปริญญา : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา :

(รองศาสตราจารย์ สนิท วาฤทธิ์)

.../3.../87.../32...

การศึกษานโยบายของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทรรศนะกรรมการและสมาชิก ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาถึงสถานภาพส่วนบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ 2) เพื่อศึกษาถึงบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียน และความแตกต่างของบทบาทตามทรรศนะกรรมการและสมาชิก 3) เพื่อระบุถึงปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการมีทรรศนะของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน 4) เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการและกลุ่มสมาชิก รวมทั้งหมด จำนวน 407 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) รวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และแปลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต สถิติ t-test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

จากผลการศึกษา สรุปผลโดยย่อดังนี้

1. สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แต่ในกลุ่มกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 40.09 ปี สมรสแล้ว จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องเลี้ยงดู ตั้งแต่ 1-3 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง และค้าขาย รายได้อยู่ในระดับต่ำ สะสมค่าหุ้นรายเดือนครั้งละ 10 -40 บาท ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกได้ 3 ปี ประเภทหลักก่อตั้งสหกรณ์เคยผ่านารอบรมมาแล้วกับสหกรณ์ โดยเฉพาะหลักสูตรเครดิตยูเนียน 12 ชั่วโมง ในรอบปีที่ผ่านมามีประชากรเคยผ่านารอบรมกับสหกรณ์จำนวน 1-2 ครั้ง เพียงครั้งหนึ่งเท่านั้น และส่วนใหญ่ได้รับการช่วยเหลือจากสหกรณ์เป็นอย่างดี

2. เกี่ยวกับภาระของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนทั้ง 5 บทบาทนั้น พบว่า กรรมการและสมาชิกมีภาระต่อบทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับมาก มีภาระต่อบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีภาระต่อบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สำหรับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกและบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย พบว่ากรรมการมีภาระต่อบทบาททั้งสองสูงกว่าสมาชิก และเมื่อนำบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้ง 5 บทบาทมารวมกันแล้ว สรุปผลได้ว่า กรรมการมีภาระต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมสูงกว่าสมาชิก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนกับสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ มีความสัมพันธ์กัน แต่มีตัวแปรบางตัวที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และการเข้ารับการฝึกอบรม

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปางส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือน ปัญหาด้านการกู้เงิน ปัญหาด้านกรรมการ สมาชิกและฝ่ายจัดการสหกรณ์ ปัญหาด้านที่ตั้งและสำนักงาน ตลอดจนปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น การขาดการประชาสัมพันธ์ เวลาเปิดปิดสำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร และหน่วยราชการยังขาดความเอาใจใส่ดูแล เป็นต้น

ABSTRACT

Title : Attitudes of Committee and Members towards
the Roles in Community of Credit Union
Cooperatives in Lampang Province, Thailand.

By : Nitaya Srivilai

Degree : Master of Agricultural Technology
(Cooperative Economics)

Major Field : Cooperative Economics

Chairman, Thesis Advisor :

Snit Varith

(Snit Varith)

Associate Professor

13 / 11 / 85

The objectives of the study on Credit Union Cooperative's roles in the community as perceived by its committee and members were : (1) to investigate personal, economic and social background of the committee and members as well as their knowledge of credit Union Cooperatives; (2) to study the roles of Credit Union Cooperatives as perceived by the committee and by the members ; (3) to specify factors affecting attitudes of the committee and members towards the roles ; and (4) to identify problems and obstacles in working of Credit Union Cooperative.

Four hundred and seven samples were selected by stratified random sampling, consisting of 2 groups : the committee and the members. Data were collected by means of questionnaires, analyzed and interpreted by computer with statistics prescuted as percentage, mean value, t-test and correlation analysis.

The results are summarized as follows :

(1) Most members were female while the majority of the committee were male, married, 40.09 average age, and finished grade four of primary education with an intermediate level of knowledge of cooperative. The number of dependent members in each family was 1-3. Occupations included farming, employment and trading, with low incomes and 10-40 baht per month for shareholder saving. Most of them have been members for 3 years and have been trained by the cooperative, especially in the 12 - hour program. In 2531, 50 percent of the members were trained 1-2 times by the cooperative and most member obtained good services from the cooperative.

(2) Both the committee and the members had a high level of attitudes towards the role in self-help promotion ; intermediate level of attitudes towards the role in development and exploitation of local natural resources as well as in cooperation and coordination with other organizations. The committee's attitudes towards the role in member participation in work and that in democratic working were found to be higher than those of the members. Considering all the five roles of Credit

Union Cooperatives, it was found that the committee had a higher level of attitudes towards the roles than the members.

(3) The roles of Credit Union Cooperative were found to be related with personal, economic and social background. However, some variables i.e. education, income, and cooperative training showed no relationship with background and knowledge.

(4) It was found that most Credit Union Cooperatives in Lampang were facing problems on monthly shareholder saving, loan obtaining qualities and responsibilities of committee and members, cooperative management, office location, lack of public relation, office opening and closing times, information collection system, and in sufficient assistance and cooperation from government organizations.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความนำ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมโดยมีธรรมชาติอยู่รวมกันเป็นชุมชน ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีพฤติกรรมแห่งการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันและแต่ละกลุ่มสังคมก็จะมี การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างไม่มีที่หยุดยั้ง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวว่า "ถ้าไม่มีการรวมกลุ่มก็จะไม่มีการพัฒนา" (NO GROUPING NO DEVELOPMENT) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การรวมกลุ่มจะปราศจากคุณค่าถ้าขาดการพัฒนาเปลี่ยนแปลง (วิรัช, 2529 : 65) สำหรับในปัจจุบันนี้สังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนการนำเอาทรัพยากรมาใช้ภายในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมของประเทศกำลังพัฒนา ได้มีการนำเอาทรัพยากรมาใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพและขาดความเป็นธรรม ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในทางเศรษฐกิจและสังคมดังที่ปรากฏอยู่ทั่วไป (นำชัย, 2530 : 1)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มสังคมดังกล่าว มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างคนในชนบทกับคนในเมืองเป็นอันมาก ประชากรชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ฐานะยากจนและมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ (สมบัติ, 2527 : 36) ซึ่งมีประมาณ 10 ล้านคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2528 : 54) ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยก็ไม่ได้ละเลย พยายามหาทางแก้ไขมาตลอด โดยมุ่งเน้นการพัฒนาชนบท กำหนดแผนพัฒนาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป็นเวลา 30 ปีแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรกลุ่มนี้ให้ดีขึ้นเท่าที่ควร ขณะเดียวกันประชากรอีกกลุ่มหนึ่งที่เป็นผู้ประกอบการอาชีพอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ต่างก็ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างมากมา (ลีธชา, 2528 : 1)

การพัฒนาชนบทที่ประสบผลสำเร็จในต่างประเทศมาแล้ว และได้นำมาใช้ในประเทศไทยมานานกว่า 70 ปีก็คือ การสหกรณ์ ซึ่งถือเป็นกระบวนการพัฒนาที่วิถีหนึ่ง โดยเฉพาะสหกรณ์เครดิตยูเนียนถือเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทหนึ่ง ที่จัดเป็นขบวนการฝึกฝนอบรมคนให้พัฒนาตนเองและสังคม โดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเศรษฐกิจ ยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น (สมศักดิ์, 2523 : 114) ได้จัดตั้งขึ้นเป็นพื้นแพร่หลายอยู่ในชุมชนต่าง ๆ โรงงานและสถาบันการศึกษา เป็นต้น

1.2 ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเรากำลังเผชิญหน้ากับปัญหาที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน เช่น ปัญหาความยากจน การขาดการศึกษา โรคภัยไข้เจ็บ การพัฒนาประชาธิปไตย เป็นต้น เท่าที่ผ่านมารัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาอันหลากหลายเหล่านี้ได้ ดังจะเห็นว่าความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชนบทไม่ดีขึ้นเลย ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะติดกันเป็นลูกโซ่กันไม่หลุด (สันนิบาตเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย, 2521 : 11) ทั้งนี้ อาจยืนยันได้จากคำปราศรัยของอดีตนายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (อ้างในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2525 : 1-2) ความว่า

... จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1-4 ... เรา ยังไม่ได้ผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานมากนัก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ผ่านมามีทำให้บ้านเมืองพัฒนาไปจริง... แต่ในทางตรงกันข้าม พ่อค้ายังคงร่ำรวยขึ้นทุกวัน... แต่ราษฎรชนบทกลับยากจนลงทุกวัน...

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาชุมชนมีอยู่หลาย กระบวนการ ขบวนการสหกรณ์ก็เป็นกลไกอย่างหนึ่งที่ได้นำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ชุมชน และเป็นเครื่องมือเป็นที่ยอมรับกันมากในปัจจุบัน เพราะสหกรณ์นั้นเป็นองค์การทาง เศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง และเกี่ยวข้องกับพัฒนาสังคมด้วย โดยมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริม การศึกษา ส่งเสริมเสรีภาพของมนุษย์ตามครรลองประชาธิปไตย ส่งเสริมความสามัคคีและ ความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมวัฒนธรรมและจิตใจให้สมาชิกรู้จัก คุณค่าของการประหยัค มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่และตรงต่อเวลา (ถวิล, 2523 : 255-256)

สำหรับบทบาทของรัฐบาลในยุคปัจจุบันได้พยายามอย่างยิ่งที่จะยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของชาวชนบทให้ดีขึ้นไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาชุมชน แต่ความต้องการของชาวชนบทมีมากมาย จนรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการตอบสนองได้โดยลำพัง ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 รัฐบาลจึงเปิดโอกาสให้องค์การพัฒนาเอกชน (NGO = NON-GOVERNMENT ORGANIZATIONS) ได้มีส่วนเข้าไปร่วมพัฒนา สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นหน่วยงานหนึ่งในหลาย ๆ หน่วยที่ได้รับโอกาสอันสำคัญในการร่วมพัฒนาประเทศ (สมิง, 2531 : 19)

วัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือ การพัฒนาคนให้เรียนรู้ร่วมกัน ปฏิบัติร่วมกันและมีร่วมกัน โดยยึดหลักให้คนรู้จักช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้การลงประชามติโดย ถึงแม้ว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนจะเป็นสถาบันการเงินอีกรูปแบบหนึ่ง แต่ก็มิได้มุ่งเรื่อง "เงิน" เป็นสำคัญ หากแต่ว่ามุ่งเรื่อง "คน" มากกว่า กล่าวคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนมุ่งเอาใจมาประกอบในการพัฒนาคน และจะพัฒนาเฉพาะคนที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน^{1/} โดยมีความสมัครใจร่วมกันภายใต้ความสำนึกในจิตตารมณ์^{2/} เป็นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของแต่ละคนให้ดีขึ้น (ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียน, 2524 : 85-156)

สหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดอยู่ในประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์รูปแบบหนึ่ง เรียกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชน ตลอดเวลา 23 ปี (2508-2531) ที่ผ่านมาสหกรณ์ได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ยืนยันได้ตามสารบัญชารายที่ 1 ทั้งนี้เกิดจากความพยายามที่จะดำเนินการสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ปัจจุบันสหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถช่วยพัฒนาชุมชน พัฒนาประชาธิปไตยโดยชุมชนมีสถาบันการเงินเป็นของตนเอง และยังเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชนได้เป็นอย่างดี

- ^{1/} วงสัมพันธ์เดียวกัน หมายถึง สิ่งที่อยู่กันกลุ่มคนเข้าด้วยกัน อาจแบ่งออกได้ 3 ประเภทคือ วงสัมพันธ์ทางอาชีพ วงสัมพันธ์ทางด้านภูมิลำเนา และวงสัมพันธ์ทางสังคม
- ^{2/} จิตตารมณ์ หมายถึง หลักคุณธรรมสหกรณ์เครดิตยูเนียน 5 ประการคือ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน

ตารางที่ 1 สถิติความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียนทั่วประเทศไทย
2508 - 2531

ปี	จำนวนสหกรณ์/ กลุ่มเครดิตยูเนียน	จำนวนสมาชิก (คน)	ปี	จำนวนสหกรณ์/ กลุ่มเครดิตยูเนียน	จำนวนสมาชิก (คน)
2508	1	52	2520	120	9,601
2509	2	298	2521	145	10,968
2510	7	531	2522	174	13,300
2511	12	933	2523	202	15,985
2512	16	1,435	2524	233	19,602
2513	26	2,269	2525	257	22,286
2514	56	4,148	2526	301	27,344
2515	78	5,786	2527	318	32,046
2516	82	6,357	2528	328	36,042
2517	90	6,907	2529	371	40,927
2518	86	7,433	2530	389	47,550
2519	109	8,553	2531*	229	40,313

* สํารวจ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2531

ที่มา : (ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย, 2531)

จากลักษณะของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้น จะเห็นว่าสหกรณ์มุ่งพัฒนาในกลุ่มสมาชิกเท่านั้น โดยกลุ่มสมาชิกเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วย และได้กล่าวมาแล้วว่าสหกรณ์เป็นกลไกอย่างหนึ่งในการพัฒนาชุมชน ดังนั้นการพัฒนาชุมชนและสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่างก็เป็นเครื่องมือในการพัฒนาที่คอยสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเอาหลักการของทั้ง 2 กระบวนกรมาปรับให้สอดคล้องกันอย่างเห็นได้ชัด ดังคือ

1. หลักการช่วยเหลือตนเอง
2. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. หลักส่งเสริมประชาธิปไตย
4. หลักการใช้และพัฒนาทรัพยากรในชุมชน
5. หลักความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

ถ้าจะดูจากความเจริญเติบโตของบทบาทสหกรณ์ในประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาแล้ว เราไม่อาจสรุปได้อย่างแน่ชัดว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีบทบาทต่อชุมชนอย่างแท้จริง มีนักวิจัยบางท่านได้เคยศึกษาถึงเรื่องนี้มาบ้างแล้ว แต่ได้ศึกษาเฉพาะในพื้นที่ภาคกลางบางจังหวัดเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจัดตั้งอยู่ทั่วไปในประเทศไทย แต่ละแห่งแต่ละท้องที่ย่อมแตกต่างกันไปทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาถึงบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในเขตพื้นที่อื่น ๆ ด้วย จึงจะทำให้เห็นภาพโดยส่วนรวมของบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนได้ ประกอบทั้งผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่วิทยาลัยครูลำปาง ซึ่งมีหลักสูตรสหกรณ์เครดิตยูเนียนเข้ามาเกี่ยวข้อง และต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานนี้อยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้วิจัยถึงบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในเขตจังหวัดลำปาง โดยคาดว่าผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินงานตามบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะนำความเจริญไปสู่ชุมชน โดยประชาชนมีการกินดีอยู่ดี ก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นภายในสังคม อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติอย่างแท้จริง

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพการณ์ส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน
2. เพื่อศึกษาถึงบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทรรศนะของกรรมการ

และสมาชิกในเขตจังหวัดลำปาง

3. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างในทรรณะของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาท
สหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนจังหวัดลำปาง

4. เพื่อระบุถึงปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการมีทรรณะของกรรมการ
และสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชน

5. เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตและข้อจำกัดไว้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลทาง เศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์นั้น
เป็นตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้ 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาในการ
เป็นสมาชิก รายได้ การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการ และความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

2. บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน ซึ่งเป็นตัวแปรตามกำหนดไว้ 5
บทบาท ได้แก่ บทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองของสมาชิก บทบาทที่ส่งเสริมการดำเนินงาน
ตามหลักประชาธิปไตย บทบาทที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก บทบาทในการใช้และ
พัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น และบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการการดำเนินการและสมาชิกของ
สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง 8 สหกรณ์ ดังนี้คือ

- 3.1 สหกรณ์เครดิตยูเนียนภาคเมษสามัคคี จำกัด
- 3.2 สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านจำสามัคคี จำกัด
- 3.3 สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านท่าข้าว จำกัด

- 3.4 สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านเหล่า จำกัด
- 3.5 สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านหนองยาง จำกัด
- 3.6 สหกรณ์เครดิตยูเนียนสหราษฎร์อ้อมทวันย์ จำกัด
- 3.7 สหกรณ์เครดิตยูเนียนหมอมสมวังแคว้ง จำกัด
- 3.8 สหกรณ์เครดิตยูเนียนเคนเน็ตแม็คเคนซี จำกัด

สำหรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนเคนเน็ตแม็คเคนซี จำกัด นั้นจะไม่ศึกษาวิจัย เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายและรับราชการเป็นหลัก มีฐานะค่อนข้างดี ดังนั้น สหกรณ์ที่จะทำการวิจัยจึงได้แก่ สหกรณ์กลุ่มที่ 1.1-1.7 เท่านั้น ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

4. ผลการศึกษาครั้งนี้จะใช้อ้างอิงเทียบเคียงได้อย่างจำกัดในสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีลักษณะและสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประสบการณ์คล้ายคลึงกันกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเขตจังหวัดลำปางเท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยดังกล่าว คาดไว้ว่าจะเป็นประโยชน์ในแง่ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทที่จะต้องถือปฏิบัติอย่างแน่ชัดของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สหกรณ์/กลุ่มเครดิตยูเนียน ศูนย์ประสานงานเครดิตยูเนียนเชียงใหม่-ลำปาง นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนงานสหกรณ์ในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อหน่วยงานที่ผู้วิจัยสังกัดคือ วิทยาลัยครูลำปาง ในการนำไปพัฒนาและบริหารสหกรณ์เครดิตยูเนียนในวิทยาลัยต่อไป

2. ทำให้ทราบถึงผลกระทบของกรมการค้าเงินและการออมทรัพย์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการที่จะนำไปเป็นแนวทางพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน หรือสหกรณ์รูปแบบอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

"บทบาท" หมายถึง ภาระกิจและหน้าที่ที่จะต้องกระทำหรือปฏิบัติของสหกรณ์
เครดิตยูเนียนต่อชุมชน 5 บทบาท คือ

1. บทบาทการช่วยเหลือตนเองของสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกรู้จักประหยัดและสะสมทรัพย์ มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาและจงรักภักดีต่อสหกรณ์
2. บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ารับการเลือกตั้งอย่างเสรีภาพ ไม่มีระบบเครือญาติหรือพวกพ้อง และที่สำคัญคือ การมีเสรีภาพในการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น กล้าตัดสินใจ กล้าเสนอแนะ ตลอดจนการใช้สิทธิออกเสียง
3. บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น การชักจูงให้เพื่อนสมาชิกนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ เสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
4. บทบาทการใช้และพัฒนากิจการในท้องถิ่น หมายถึง การตั้งผู้นำท้องถิ่นเข้าร่วมงานกับสหกรณ์ การจัดสรรเงินสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน ตลอดจนการนำเอาวัดและโรงเรียน มาใช้เป็นสถานที่ในการร่วมทำประโยชน์แก่ชุมชน
5. บทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก หมายถึง การร่วมมือกับหน่วยราชการเพื่อพัฒนาชุมชน การติดต่อประสานงานกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทยและหน่วยงานอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมการและสมาชิกเข้ารับการอบรมและดูงานในหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนการมีความร่วมมือเป็นศูนย์กลางเผยแพร่ข่าวสารในท้องถิ่น เป็นต้น

"**สหกรณ์**" หมายถึง สหกรณ์เครดิตยูเนียนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นในจังหวัดลำปาง ตามหลักการสหกรณ์เครดิตยูเนียน

"**ชุมชน**" หมายถึง กลุ่มชนที่รวมกันอยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนในที่เดียวกัน เป็นที่รวมของกลุ่มบุคคลที่มีความรู้สึกคล้ายคลึงกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ทุกคนรู้จักกันดี ติดต่อกำชกรกิจและใช้บริการทางสังคมร่วมกัน ในที่นี้หมายถึง กลุ่มชุมชนของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำกัด ในจังหวัดลำปางเท่านั้น ยกเว้นสหกรณ์เครดิตยูเนียนเคเนเน็ดแม็คเคเนซี จำกัด

"**กรรมการดำเนินการ**" หมายถึง กรรมการซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมให้เป็นกรรมการดำเนินการตามข้อบังคับของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

"**สมาชิก**" หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่เป็นผู้ก่อตั้งหรือเป็นผู้ที่เข้ามาภายหลังการก่อตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียน

"**ภาระของกรรมการและสมาชิก**" หมายถึง หนี้สินของกรรมการดำเนินการและสมาชิกเครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง ต่อสถาบันสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชน

"**สถานภาพส่วนบุคคล**" หมายถึง ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน อันได้แก่

- **เพศ** หมายถึง เพศชายและเพศหญิงเท่านั้น
- **อายุ** หมายถึง จำนวนเวลาเป็นปีของกรรมการและสมาชิกตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน
- **ระดับการศึกษา** หมายถึง วุฒิการศึกษาที่จบจริงของกรรมการและสมาชิกที่ได้รับการศึกษาแล้วเรียนอย่างเป็นทางการ ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญา

- **ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก** หมายถึง จำนวนเดือนหรือปีที่บุคคลทั่วไปได้สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง
- **รายได้** หมายถึง รายได้ที่เป็นตัวเงินทุกประเภทที่กรรมการและสมาชิกสามารถหามาได้เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองในรอบปีที่ผ่านมา
- **การเข้ารับการฝึกอบรม** หมายถึง จำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย
- **ความสะดวกในการใช้บริการ** หมายถึง การอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกที่มาติดต่อใช้บริการจากสหกรณ์
- **ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน** หมายถึง ความเข้าใจของกรรมการและสมาชิกในด้านหลักและวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ด้านวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับ และด้านความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเอกสารในบทนี้ ได้ศึกษาครอบคลุมถึงความหมายของบทบาท ชุมชน การพัฒนาชุมชนและหลักการสหกรณ์เครดิตยูเนียน รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทตามธรรมชาติของกรรมการดำเนินการและสมาชิก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความกระจ่างถึงปัญหาการวิจัย สามารถวางแผนและออกแบบการวิจัยได้ถูกต้อง จึงรวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ในส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ความหมายของคำว่าบทบาท
2. ความหมายของคำว่าชุมชนและหลักการพัฒนาชุมชน
3. ปรัชญาหลักการและจิตตารมณ์สหกรณ์เครดิตยูเนียน
4. ปัจจัยบางประการของกรรมการดำเนินการและสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับบทบาท
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของคำว่าบทบาท

ได้มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความของคำว่า "บทบาท" ไว้มากมาย ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังเช่น พัทธา สาธุ (2530 : 76) กล่าวว่า บทบาทคือการกระทำต่าง ๆ ที่ "บท" กำหนดไว้ให้ผู้แสดงในละครเรื่องนั้น ๆ เป็นตัว (ละคร) อะไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Sarbin (1972 : 546) ได้กล่าวว่าบทบาทเป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหรือสถานภาพนั้น ๆ อุปมาดังผู้แสดงละครที่ถูกกำหนดให้เป็นพระเอก ผู้แสดงละครนี้มักคาดหวังว่าตนเองจะต้องแสดงบทบาทของพระเอกให้ปรากฏ หากว่าเขาถูกกำหนดให้แสดงเป็นผู้ร้ายก็ต้องแสดงบทบาทของผู้ร้ายให้ปรากฏ

ส่วน ขบวน พลตรี (2530 : 77) และ Morgan (1951 : 395) ได้ให้คำจำกัดความที่คล้ายคลึงกันไว้ว่า บทบาทคือแบบแผนหรือรูปแบบของพฤติกรรมอันเกี่ยวเนื่อง

กับสถานภาพหรือตำแหน่งทางสังคมที่บุคคลควรปฏิบัติ ทั้งนี้คำกล่าวของบุคคลทั้งสองนี้ อูทซ์ หิริญโต (2526 : 197) ยังได้อธิบายสนับสนุนไว้อีกว่า บทบาทคือหน้าที่ (function) หรือพฤติกรรม (behavior) ของบุคคลแต่ละคนในสังคมหนึ่ง ๆ โดยหน้าที่และพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้นเอง ฉะนั้นบทบาทจึงเป็นแบบแห่งความประพฤติของบุคคลในสถานะหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นในสถานะอีกอย่างหนึ่งในสังคมเดียวกัน เช่น แพทย์ย่อมมีบทบาทในการรักษาพยาบาลคนไข้ แม้วิธีในการรักษาต่อคนไข้จะแตกต่างกัน แต่แพทย์ก็ต้องทำหน้าที่เป็นแพทย์ คือ รักษาคนไข้อยู่นั่นเอง และการที่แพทย์มีหน้าที่ต้องรักษาคนไข้นี้เองคือ "บทบาท" หรือพฤติกรรมอันสังคมคาดหวังจากแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับ เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์ (2524 : 40-41) ได้กล่าวว่าบทบาทคือสิ่งที่สังคมคาดหวังให้บุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในระบบสังคมกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

สุนัตรา สุภาพ (2528 : 30) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า บทบาทคือการปฏิบัติความสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่นมีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทคือต้องเลี้ยงลูกเป็นครู บทบาทก็คือสั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ อมรา พงศ์พันธุ์ (2521 : 91-92) กล่าวถึงบทบาท คือสิทธิหน้าที่ในการประพฤติปฏิบัติที่บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลอื่นในสังคมตามสถานภาพของตน

พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์ (2528 : 7) ได้ระบุความหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า เป็นข้อกำหนดพฤติกรรมซึ่งผูกพันกับสถานภาพ ถึงแม้ว่าจะมีบทบาทกำหนดขอบเขตพฤติกรรม แต่ไม่ได้มีลักษณะจำเพาะเจาะจง บางกรณีบุคคลจะต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับคนอื่น ๆ ซึ่งใช้บทที่แตกต่างกันไป

ขณะเดียวกัน ไนบูลย์ ช่างเรือน (2516 : 29-31) อธิบายว่า โดยทั่วไปแล้วอาจพิจารณาความหมายของบทบาทได้ 2 นัย คือ นัยแรกพิจารณาในด้านโครงสร้างสังคม (social structure) บทบาท หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ ซึ่งแสดงลักษณะโดยคุณสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น อีกนัยหนึ่งพิจารณาในด้านการแสดงบทบาททางสังคม (social interaction) บทบาทจึงหมายถึงผลสืบเนื่องที่มีแบบแผนของการกระทำที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เมื่อพิจารณารวมกันแล้ว บทบาทจึงเป็นตัวกลางระหว่างสังคมกับบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในสถานการณ์

ซึ่งพฤติกรรมของเขากลายเป็นแนวทางปฏิบัติของสังคม

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น สามารถสรุปความหมายได้ว่า บทบาท หมายถึง การแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ตามสถานการณ์ที่ตนดำเนินอยู่ในสังคมนั้น ๆ

ความหมายของคำว่าชุมชน

นัก สัจจางค์ และคณะ (2524 : 4) มองชุมชนในแง่พัฒนาชุมชนไว้ว่า ชุมชนคือดินแดนทั่วไปที่มีคนจำนวนมากกว่าสองคนขึ้นไปที่ได้ร่วมกันด้วยทัศนะอย่างเดียวกัน คือ มีความคิดเห็นพ้องต้องกัน รวมตัวกันที่จะทำอะไรร่วมกันและก็หวังที่จะไปสู่ผลสำเร็จนั้น อย่างเดียวกัน

ส่วน วิรัช เตียหงษากุล (2531 : 63) กล่าวว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีความคิดไปในทางเดียวกันและสามารถรวมกำลังกันดำเนินกิจกรรมใด ๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันได้ และส่วนประกอบของชุมชนที่สำคัญคือ คน ความสนใจของคนร่วมกัน อาณาเขต การติดต่อหรือปฏิสัมพันธ์กัน

และ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526 : 8) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ชุมชนนั้นจะต้องประกอบด้วย

1. ประชากรจำนวนหนึ่ง
2. สถาบันทางสังคม
3. องค์การทางสังคมที่มีขนาดย่อมกว่าชุมชน เช่น ครอบครัว กลุ่มสหกรณ์ สโมสร เป็นต้น
4. อาณาเขตทางภูมิศาสตร์

ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สามารถสรุปความหมายของคำว่าชุมชน หมายถึง สถานที่ซึ่งกลุ่มคนรวมกันอยู่ในบริเวณที่กำหนดอาณาเขตได้แน่นอน โดยทุกคนรู้จักกันดี ติดต่อกันมาหาสู่กันและร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อผลประโยชน์เดียวกัน

ความหมายและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

วิรัช เตียหงษากุล (2529 : 3-5) ได้สรุปแนวความคิดของนักวิชาการ คือ ดร.อานนท์ ภัณฑ์ จันทรสว่าง และนายสุนัย ทองนพ ไว้ว่าการพัฒนาชุมชน หมายถึง กระบวนการ (Process) ทำงานอย่างหนึ่งและเป็นกลยุทธ์หนึ่ง (strategy) ซึ่งมีจุดหมายปลายทางสูงสุดอยู่ที่การพัฒนาคนให้มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม

Dunham (1973) ใน ทวี ทิมขำ (2528 : 3) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือ การรวมกำลังดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่น และ ดำเนินการไปในแนวทางที่ต้องการ ซึ่งอาศัยการช่วยเหลือตนเองและความร่วมมือกันของ ราษฎรในชุมชนนั้น โดยมีหน่วยงานราชการและองค์การอาสาสมัครอื่น ๆ คอยสนับสนุน เช่นเดียวกับ ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2520 : 385) ได้สรุปไว้ในแนวเดียวกันว่าการพัฒนา ชุมชนเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมืออย่าง จริงจังของประชาชน

และ สุวิทย์ ชัยวัฒน์ (2509 : 57) ได้กล่าวสรุปความหมายของการ พัฒนาชุมชน ไว้ว่า

1. การปรับปรุงส่งเสริมให้ชุมชนใดชุมชนหนึ่งมีวิวัฒนาการดีขึ้น
2. การส่งเสริมให้ชุมชนนั้นมีวิวัฒนาการดีขึ้น คือ เจริญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
3. การพัฒนาจะต้องพัฒนาทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจควบคู่กันไป

การที่จะปฏิบัติอะไรก็ตาม เพื่อให้งานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพก็ต้องมีหลักการ ยึดถือ ดังนั้นงานพัฒนาชุมชนจึงจำเป็นต้องมีหลักการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติ ดังเช่น สุรพล กาญจนจิตรรา (2526) ในรัชนิภา เศรษฐจิ (2528 : 306) ได้สรุปเกี่ยวกับหลักการที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน มี 4 ประการคือ

1. ปลุกฝังความเชื่อมั่นในการช่วยเหลือตนเองและการทำงานร่วมกันในหมู่ประชาชน

2. ยึดการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด
4. รัฐบาลให้ความสำคัญสนับสนุนทางด้านวิชาการและวัสดุ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523 : 90-91) ได้สรุปหลักการของการพัฒนาชุมชนไว้ดังนี้

1. หลักการช่วยเหลือตนเอง คือ สนับสนุนให้ประชาชนได้ช่วยเหลือตนเอง ส่วนการช่วยเหลือภายนอกให้อยู่ภายในขอบเขตที่จะช่วยให้เขาช่วยเหลือตนเองได้เท่านั้น
2. หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพื่อให้เขาได้เป็นผู้ตัดสินใจทำงานและลงมือปฏิบัติงานตามที่ เขา ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง
3. หลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน ในกิจการใด ๆ ทุกคนจะมีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงฐานะ เกียรติยศและการศึกษา
4. หลักการใช้ประโยชน์จากผู้นำท้องถิ่น เพราะผู้นำท้องถิ่นเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่มีผู้เคารพนับถือไว้วางใจ หรือมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจของคนในชุมชน เขาจึงเป็นผู้ช่วยเหลือเผยแพร่ ชักจูงใจให้ประชาชนมาร่วมงานด้วยเป็นอย่างดี
5. หลักความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นเป็นของตนเอง ซึ่งเหมือนและแตกต่างกันไป นักพัฒนาจำต้องทราบและยึดถือเพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับความเชื่อถือในระยะแรก ต่อเมื่อภายหลังเห็นสมควรปรับปรุงจึงค่อยแก้ไขไปทีละเล็กละน้อย ในที่สุดเขาก็จะยอมรับไปเอง
6. หลักการประเมินผล การที่ได้มีการประเมินผลงานหลังจากที่ได้ดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่งนั้นเป็นการตรวจสอบว่า กิจกรรมนั้นได้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ หรือถ้ามีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นก็จะหาวิธีแก้ไขได้ทันทางที่

ปรัชญา หลักการ และจิตตารมณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเริ่มจดทะเบียนภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช 2511 เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชน ตั้งแต่ 1 มกราคม 2522 เป็นต้นมา ชุมชมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย (2524 : 38) กล่าวถึง เครดิตยูเนียนไว้ว่า คำว่า เครดิตยูเนียน (Credit Union) เป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ถ้าจะพิจารณาตามคำก็จะให้ความหมายว่า เครดิตคือความเชื่อถือหรือความไว้วางใจ ส่วนยูเนียนนั้นคือความสามัคคีหรือความเป็นหนึ่งเดียวกัน เมื่อนำมารวมคำกันแล้วเครดิตยูเนียนจึงหมายถึง การเอาความเชื่อถือหรือความไว้วางใจมาสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน สหกรณ์เครดิตยูเนียนสามารถจัดตั้งขึ้นในชุมชนทุกอาชีพ โดยเฉพาะชุมชนในชนบทเป็นหลัก ใ้ช่วยยให้ชาวชนบทนำเอาทรัพยากรเล็กน้อยที่มีอยู่มารวมกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นิยมก่อตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนที่รู้จักมักคุ้นเป็นอย่างดี ซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ในแง่ที่ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ได้ดำเนินการส่วนใหญ่อยู่เฉพาะแต่ในหมู่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีอาชีพรับราชการและเป็นผู้มีเงินได้รายเดือนค่อนข้างแน่นอน (สมิตติ, 2527 : 37)

จากความหมายดังกล่าวนี้ ในทางปฏิบัติแล้วถือว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนหมายถึง องค์การสหกรณ์สมบูรณ์แบบรูปหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่วางสัมพันธ์เดียวกัน ดำเนินการภายใต้หลักประชาธิปไตยคือหนึ่งคนหนึ่งเสียง สมาชิกจะสะสมทรัพย์ร่วมกันเพื่อเป็นทุนดำเนินการให้สมาชิกที่มีความจำเป็นเดือดร้อนกู้ยืมนำไปใช้ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะได้รับการจัดสรรสู่มวลสมาชิกในรูปของดอกเบี้ยและเงินปันผล (ชุมชมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย, 2529 : 1)

บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การรวมเอาคนเข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมให้ดียิ่งขึ้น และให้ความสมบูรณ์ในฐานะมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งงานหลักของสหกรณ์ก็คือให้บริการทางการเงินแก่สมาชิก ส่งเสริมการสะสมทุนและให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสร้างคุณธรรมทั้งภายในจิตใจของสมาชิกที่ดี ดังที่ สมิง จงกะสิกิจ (2531 : 8) กล่าวอีกนัยหนึ่งไว้ว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนใช้เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม โดยระบบการศึกษาที่เหมาะสมและระบบธุรกิจภายใต้คุณธรรม

สำหรับปรัชญาและหลักการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเปรียบเสมือนทองคำซึ่งใช้แสงสว่างส่องทางเพื่อให้ประชาชนสนใจหลักการนี้ ได้แก่ หลักความสมัครใจ หลักการออกเสียงเท่ากัน โดยยึดหลัก 1 คนต่อ 1 เสียง และหลักความตั้งใจทำงานให้สำเร็จซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะทำให้ประชาชนสนใจและนำไปสู่การรวมกลุ่มเป็นเครดิตยูเนียนในที่สุด (Asian Confederation of Credit Union, 1986 : 42) โดยที่หลักปรัชญาในทางปฏิบัติจริงของสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นคือหลักการช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นขบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียนสากลจึงได้นำมาผสมผสานกันจนกลายเป็นหลักการสากลดังนี้ คือ (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2530 : 228-230)

ก) หลักแห่งประชาธิปไตย

1. ความสมัครใจและการเปิดรับสมาชิกโดยไม่จำกัดจำนวน หมายถึง สมาชิกภาพในสหกรณ์เครดิตยูเนียนเปิดสำหรับทุกคนในวงสัมพันธ์ที่จะประสงค์ เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในพันธะสัญญาของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
2. การควบคุมโดยระบบประชาธิปไตย หมายถึง สมาชิกมีสิทธิมีเสียงเสมอภาคกัน (หนึ่งคนหนึ่งเสียง) มีการคัดเลือกกรรมการดำเนินการจากที่ประชุมใหญ่ตามครรลองประชาธิปไตย
3. ความเป็นกลาง หมายถึง สหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นกลางทางเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา เพศและการเมือง

ข) หลักแห่งการบริการสมาชิก

1. การบริการสมาชิก สหกรณ์จะจัดบริการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก ทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ
2. การแบ่งปันผลประโยชน์แก่สมาชิก สหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากและเงินออมในอัตราที่สามารถทำได้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการประหยัด

3. การสร้างเสถียรภาพทางการเงิน สหกรณ์มุ่งเสริมความมั่นคงทางการเงิน สร้างเงินทุนสำรอง จัดให้มีการควบคุมภายในเพื่อให้บริการที่มั่นคงแก่สมาชิก

ค) หลักแห่งการบริการสังคม

1. การให้การศึกษอย่างต่อเนื่อง ในด้านเศรษฐกิจ สังคม ระบอบประชาธิปไตย และการช่วยเหลือตนเองแก่สมาชิกและชุมชนทั่วไป

2. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์เครดิตยูเนียนจะร่วมมือกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนอื่น และสหกรณ์อื่น ๆ ทุกระดับ เพื่อที่จะบริการสมาชิกและชุมชนอย่างดีที่สุด

3. ความรับผิดชอบต่อสังคม สหกรณ์เครดิตยูเนียนมุ่งที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาคนและสังคม เสริมสร้างความยุติธรรมแก่มวลสมาชิกและชุมชนที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดตั้งและดำเนินงานอยู่

สรุปแล้วหลักการสำคัญยิ่งของสหกรณ์เครดิตยูเนียน สิ่งแรกก็คือการพัฒนาคน ให้มีจิตใจที่มีคุณธรรม รู้จักช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก ในที่สุดก็จะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมด้วย ซึ่งสามารถเรียกได้ว่าเป็นกระบวนการวิถีชีวิตสำเร็จรูป

อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนนั้นจำเป็นจะต้องกล่าวถึงจิตตารมณ์ของเครดิตยูเนียนด้วย เพราะจิตตารมณ์เป็นสิ่งที่แรกที่จะต้องให้สมาชิกได้รับรู้ และเกิดคุณธรรมปลูกฝังในจิตใจก่อนจึงจะดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้บรรลุเป้าหมายได้

จิตตารมณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคือ หลักจริยธรรมและศีลธรรมที่มีอยู่แล้วในศาสนาทุกศาสนา ซึ่งสอนให้คนทำความดี รักใคร่กันเหมือนพี่น้องเมตตาปรานีกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือได้ว่าเป็นสัจธรรมที่แน่นอน มั่นคง สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันร่วมกับบุคคลอื่นได้ดีที่สุด คุณธรรม ความดีเหล่านี้ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน (ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียน

แห่งประเทศไทย, 2524 : 46, 65) แม้คุณธรรมความดีเหล่านี้จะมองเป็นนามธรรม แต่สามารถวัดได้เป็นรูปธรรมเพราะสมาชิกจะแสดงออกในทางปฏิบัติเสมอ เช่น สัจยการู้ สัจยการู้ค่าประกัน และสัจยการู้สะสม

ความเป็นมาและการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง

เมื่อปี พ.ศ. 2522 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการได้จัดสัมมนาอาจารย์ ผู้สอนวิชาสหกรณ์ออมทรัพย์ (เครดิตยูเนียน) ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศที่ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้อาจารย์ในวิทยาลัยครูเข้าใจหลักการเครดิตยูเนียนอย่างละเอียดและสามารถที่จะนำความรู้ด้านเครดิตยูเนียนไปเผยแพร่ในชุมชนของตนได้

วิทยาลัยครูลำปางได้ส่งอาจารย์สมิง จงกะสิกิจ และอาจารย์ประดิษฐ์ สรรพช่าง เข้าสัมมนาในครั้งนี้ เมื่อกลับจากสัมมนาแล้วอาจารย์ทั้ง 2 ท่านได้เป็นกำลังสำคัญในการเสนอโครงการจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนียนขึ้นในจังหวัดลำปาง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยครูลำปางด้วยดี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 ก็ได้จัดตั้งเครดิตยูเนียนขึ้นที่หมู่บ้านหมอสมวังแคว้ง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นกลุ่มแรก จากัดมาได้มีอาจารย์จากโรงเรียนเคนเน็ตแม็คเคนซี อีกหลายท่านมีความสนใจในสหกรณ์เครดิตยูเนียน และได้เป็นกำลังสำคัญเข้ามาร่วมกันช่วยเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนจัดตั้งเครดิตยูเนียนขึ้นในจังหวัดลำปางอีกเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งปัจจุบันนี้มีการจัดตั้งสหกรณ์/กลุ่ม เครดิตยูเนียนทั้งหมด 18 แห่ง ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนสมาชิกและเงินสะสมของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง

สหกรณ์เครดิตยูเนียน/กลุ่ม	จำนวนสมาชิก	เงินสะสม(บาท)	วันจัดตั้ง
1. กาดเมฆสามัคคี	358	518,067.00	15 กย. 23
2. บ้านจำสามัคคี	170	169,035.00	6 พย. 26
3. บ้านท่าข้าว	125	122,940.00	5 ธค. 26
4. บ้านหนองยาง	180	117,953.00	4 กค. 26
5. บ้านเหล่า	89	92,042.52	30 มีค. 26
6. สหราษฎร์อ้อมทรัพย์	302	91,340.00	7 พย. 29
7. หมอสมวังแก้ว	265	297,208.75	5 เมย. 23
8. เคนเน็ตแม็ค เคนรี	193	215,204.50	31 มีค. 26
9. บ้านกล้วยหลวง*	120	70,544.00	5 กพ. 28
10. บ้านทุ่งดอน*	79	68,280.00	17 ธค. 26
11. บ้านทัพป่าเส้า*	98	36,207.00	20 พย. 26
12. บ้านปงวัง*	105	51,798.50	5 พย. 28
13. บ้านหลุก*	73	34,173.00	1 ธค. 26
14. บ้านหัวขมมะเกลือ*	101	46,762.00	5 ธค. 26
15. บ้านพะ*	54	22,961.25	5 กย. 27
16. ม่วงคำ*	172	64,305.00	15 พย. 29
17. ศรีหมวดเกล้า*	110	43,847.00	9 ตค. 29
18. แมฮั่วสามัคคี*	66	25,077.00	1 พค. 26

* หมายถึง กลุ่มเครดิตยูเนียนที่ยังไม่ได้จดทะเบียน

ที่มา : (ฝ่ายวิชาการชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย, 30 มิถุนายน 2531)

ปัจจัยบางประการของการรวมการดำเนินการและสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับบทบาท

เพศ

ธรรมบุญ ศิริพันธ์ (2530 : 48) ได้ศึกษาวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการแสดงบทบาทการสื่อสารของเกษตรกรตำบลจังหวัดพัทลุง พบว่า เกษตรตำบลที่เป็นเพศชายมีค่าเฉลี่ยบทบาทการสื่อสารเท่ากับ 3.64 ส่วนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยบทบาทการสื่อสารเท่ากับ 3.53 แสดงว่า เกษตรตำบลเพศชายแสดงบทบาทการสื่อสารได้สูงกว่าเพศหญิง และ Salapatex (1973 : 113) พบว่า คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าพฤติกรรมของคนจะแตกต่างกันระหว่างเพศ ลักษณะของผู้ชายมีโครงสร้างร่างกายที่แข็งแรง มีความคิดเป็นของตัวเอง ส่วนผู้หญิงจะเชื่อฟังง่าย มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดอ่อน

อายุ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2528 : 462) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า อายุนับเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้คนเรามีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ ความสนใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความจำ บุคลิกภาพและวุฒิภาวะทางด้านต่าง ๆ และจากผลการศึกษาของ Jerusalem ใน นำชัย ทนุผล (2529 : 10) พบว่า อายุของประชากรมีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการพัฒนาชุมชนอย่างสำคัญยิ่ง นั่นคือ บุคคลที่มีอายุมากขึ้นและเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการมากกว่าบุคคลซึ่งมีอายุน้อยและไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม

ระดับการศึกษา

จากการสำรวจของ เฝียน ไชยศรี และคณะ (2524 : 342) พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างในภาคเหนือส่วนใหญ่เห็นว่าเด็กมีความจำเป็นต้องเรียนหนังสือถึง ป.6 ร้อยละ 93 ถึงขั้นปริญญาร้อยละ 43-50 โดยมีจุดมุ่งหมายว่า การศึกษาในระดับประถมศึกษาจะช่วยให้เด็กมีความรู้ ทักษะได้ฝึกกิจกรรมและเสริมสร้างประสบการณ์ในชีวิต นอกจากนั้น นิลสิทธิ์ สารวิจิตร (2525 : 9) ยังสรุปได้อีกว่า การศึกษามีความสำคัญ

อย่างมากที่จะช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง รู้จักความสามารถของตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสามารถนำมาใช้กับตนเองให้ดีขึ้น

รายได้

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2505) และสิทธิ สมัครการ (2516) ในสมบุรณ์ ศาลสาชีวิต (2526 : 339) ได้สรุปจากการวิจัยว่า คนชนบทมีความต้องการที่จะมีความเป็นอยู่และโอกาสในการหารายได้ที่ดีขึ้น ชาวไร่ชาวนาในหมู่บ้านที่ได้รับอิทธิพลของความทันสมัยจึงตัดสินใจเปลี่ยนแปลงอาชีพ หรือวางแผนให้บุตรประกอบอาชีพอย่างอื่นมากกว่า

จากผลการศึกษาของ Depositario (1973) ใน นำชัย ทนุผล (2529 : 10) พบว่า คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านซึ่งมีรายได้สูงจะมีความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน พัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคของชุมชนด้วย

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก

ยรรยง ลิทธิชัย (2522 : 83) ได้ศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์นิคมสันทราย จำกัด พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ในนิคมสหกรณ์เป็นเวลาเกินกว่า 10 ปี จึงทำให้เกิดความคุ้นเคยกับการอยู่ด้วยกันอย่างมีระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับประเสริฐ จรรยาสุภาพ (2530 : 43) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมสหกรณ์บางประการกับพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์ในสถานที่เดียวกัน พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมดำเนินงานในสหกรณ์ โดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกลูกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงทำให้เกิดความคุ้นเคยต่อกฎระเบียบของสหกรณ์เป็นอย่างดี

จำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรม

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา (2531 : 50) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด

พฤติกรรมการเข้าไไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ พบว่า การเข้าร่วมประชุมกลุ่มเข้ารับการศึกษาอบรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเข้าไไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหกรณ์ด้วย ซึ่งในแต่ละปีสหกรณ์จะมีการเรียกประชุมกลุ่มสมาชิกปีละประมาณ 2-3 ครั้ง ตลอดเวลา 3 ปีที่ผ่านมา สมาชิกไม่เคยขาดประชุมเลย คิดเป็นร้อยละ 96.0 มีเพียง 8 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.0 เท่านั้นที่ขาดประชุม และขาดประชุมเพียงคนละ 1 ครั้งเท่านั้น จะเห็นได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่ค่อนข้างจะให้ความร่วมมือกับสหกรณ์เป็นอย่างดี ในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มในการเข้ารับการศึกษาอบรม

ความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์

ความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ จากผลการวิจัยของ เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา, (2531 : 57) เรื่อง ปัญหาที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเข้าไไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 99 ค่อนข้างจะมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกร้อยละ 57.4 ระบุว่าติดต่อกับสหกรณ์มีความสะดวกสบายพอสมควรและร้อยละ 61.9 ได้รับการช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ร้อยละ 59.4 ได้รับการช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากกรรมการดำเนินการ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

ประเทศไทยนำสหกรณ์มาใช้นานเป็นเวลา 73 ปีแล้ว โดยมีหลักการที่สำคัญ 6 ประการคือ หลักความสมัครใจ หลักประชาธิปไตย หลักความยุติธรรม หลักการศึกษา หลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และหลักการแบ่งปันผลตามส่วนธุรกิจที่ทำไว้กับสหกรณ์ จากหลักดังกล่าวหากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจสหกรณ์อย่างลึกซึ้ง สหกรณ์ย่อมอำนวยประโยชน์แก่สมาชิกมากมายและจากการศึกษาพบว่า สมาชิกหมู่บ้านสหกรณ์อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์น้อย กล่าวคือ ร้อยละ 10.23 ไม่เข้าใจหลักสหกรณ์เลย ร้อยละ 73.85 พอจะเข้าใจบ้าง และมีเพียงร้อยละ 16.91 เท่านั้นที่เข้าใจหลักสหกรณ์ ดังนั้นการดำเนินงานตามโครงการนี้จึงยังไม่บรรลุเป้าหมายด้านสหกรณ์ (ศรีสุรินทร์ จำปา, 2524 : 54-56) ซึ่งสนับสนุนได้จากการวิจัย

ของ กนก โตสุรัตน์ และปรีชา อุษตระกูล (2531 : 42) พบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมาจำกัด มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสมาคม และการควบคุมตามหลักประชาธิปไตยอยู่ในระดับดี ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรผลทางเศรษฐกิจ มีความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ และจากการศึกษาของ อุไรวรรณ อรุณาทิตย์ (2531 : 65) ในเรื่อง ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ในการบริโภคสินค้าของสมาชิกที่มีต่อร้านสหกรณ์นครเขื่อนขันธ์ จำกัด พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้จะเป็นพื้นฐานและแนวทางสำหรับการศึกษางานวิจัย เรื่อง "บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทรรศนะของกรรมการดำเนินการและสมาชิกในจังหวัดลำปาง" เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ลือชา ชรรณวินัยสถิต (2528) ได้ศึกษาบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนที่เป็นจริงและที่คาดหวังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะเป็นพิจารณาทั้งในทัศนะของกรรมการและสมาชิกโดยส่วนรวม และยังพบอีกว่ากรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบปัญหาและอุปสรรคอีกมากมาย อาทิ เช่น ความสม่ำเสมอในการสะสมเงินปริมาณเงินสำหรับให้สมาชิกกู้ การส่งคืนเงินกู้ตามเวลา ประสิทธิภาพในการทำงานของกรรมการ และความเข้าใจของสมาชิกในหลักการของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

Pursell (1959) ใน ยินดี เจ้าแก้ว (2528 : 5) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนชนบทของรัฐอินเดียนา ผลปรากฏว่า การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนของรัฐอินเดียนาอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ถึงขั้นเต็มความสามารถ (Full Potential) ยังมีโอกาสจะขยายฐานะของสหกรณ์ให้ถึงขั้นสูงกว่านี้ได้อีกมาก ความสำเร็จ

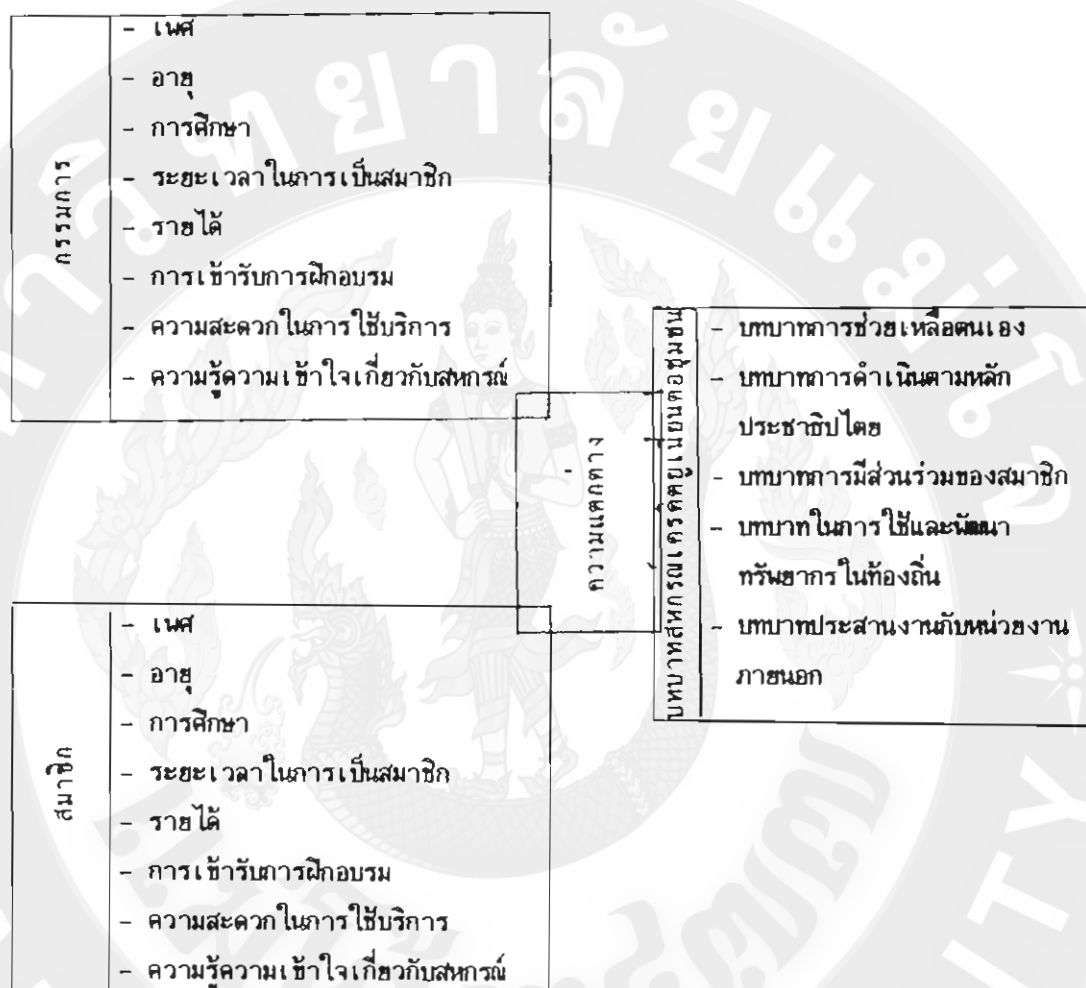
ของเครดิตยูเนียนส่วนใหญ่เน้นขึ้นอยู่กับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และความสนใจในข่าวสารต่าง ๆ ของสมาชิก

ศุภางค์ จิระเดชพิทักษ์ (2525) ได้ศึกษาบทบาทของชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทยจำกัด ที่มีต่อสหกรณ์สมาชิก พบว่า ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือสหกรณ์สมาชิกในด้านการเงิน ด้านเทคนิควิชาการ ด้านการเสริมสร้างเสถียรภาพให้กับสหกรณ์และการสร้างเอกลักษณ์ให้กับสหกรณ์

เดือนจิต สารวัตร (2529) ได้ศึกษาบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิก : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในหลักและวิธีการสหกรณ์ บทบาทของสหกรณ์ในการส่งเสริมการออม พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปานกลางในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของสหกรณ์ วัตถุประสงค์และหลักการลงคะแนนเสียง ส่วนความเข้าใจในเรื่องการจัดสรรกำไร สมาชิกมีความเข้าใจน้อยที่สุด ในด้านการออมของสมาชิกปรากฏว่าสมาชิกส่วนใหญ่ส่งเงินสะสมตามที่กำหนด สหกรณ์ควรมีการส่งเสริมการออมมากขึ้น วิธีการส่งเสริมการออมที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือการแจกเอกสารเผยแพร่

สมเดช สิทธิพงษ์นิเทศ (2523) ได้ศึกษาบทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชนในการสนับสนุนงานพัฒนาชนบทของจังหวัดและอำเภอจากทัศนะของพัฒนาการจังหวัด และพัฒนาการอำเภอ พบว่าพัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอมีความคาดหวังต่อบทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชน เขตสูงกว่าบทบาทที่สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตได้ปฏิบัติจริง และพบว่าบทบาททั้งสองนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เขาวนุช เพ็ชรบุญศรี (2520) ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชนในรูปการจัดสหกรณ์นิคม โดยศึกษาจากการดำเนินงานของสหกรณ์นิคม และบทบาทความสัมพันธ์ของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ภายในโครงสร้างของสหกรณ์นิคมสันทราย พบว่าการพัฒนาชุมชนยังไม่เจริญเท่าที่ควร เนื่องจากสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการขาดความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานในรูปของการจัดสหกรณ์ที่ถูกต้อง ตลอดจนประสิทธิภาพในการบริหารงานยังน้อย จึงจำเป็นต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่ตลอดเวลา เป็นผลให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาสหกรณ์เอง

ตัวแปรอิสระ (Independent variables) → ตัวแปรตาม (Dependent variables)

แผนภูมิที่ 1 แนวความคิดรวบยอดของความสัมพันธ์ของตัวแปร

ในการวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเชิงสถิติ (statistical hypothesis) ดังนี้

1. บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในจังหวัดลำปาง ตามทฤษฎีของกรรมกรและสมาชิกมีความแตกต่างกัน
2. บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในจังหวัดลำปาง ตามทฤษฎีของกรรมกรและสมาชิกมีความสัมพันธ์กับสภาพส่วนบุคคลด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก รายได้ การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

3.1 สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนจำกัดในจังหวัดลำปาง จำนวน 7 สหกรณ์ อันประกอบด้วย

1. สหกรณ์เครดิตยูเนียนภาคเม่นสามัคคีจำกัด ตำบลชมพู อำเภอเมือง
2. สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านจำสามัคคีจำกัด ตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร
3. สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านท่าข้าวจำกัด ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง
4. สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านหนองยางจำกัด ตำบลชมพู อำเภอเมือง
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านเหล่าจำกัด ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมือง
6. สหกรณ์เครดิตยูเนียนสหราษฎร์ออมทรัพย์จำกัด ตำบลแจ้ห่ม อำเภอแจ้ห่ม
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียนหมอสมวังแคว้งจำกัด ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมือง

3.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการดำเนินการและสมาชิกของสหกรณ์เครดิตยูเนียนจำกัด ในจังหวัดลำปางทั้ง 7 สหกรณ์ รวมประชากรทั้งสิ้น 1,688 คน (30 กันยายน 2531) โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1 กรรมการดำเนินการ จำนวน 136 คน

ประเภทที่ 2 สมาชิก จำนวน 1,552 คน

3.2.2 การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างมี 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้คือ

ขั้นที่ 1 การคำนวณหาจำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณหาจำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามตารางแสดงสัดส่วนการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร ใน นำชัย ทุนผล (2531 : 100-101) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้จำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

(คน)

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนประชากรตัวอย่าง
1. กลุ่มกรรมการดำเนินการ	136	102
2. กลุ่มสมาชิก	1,552	305
รวม	1,688	407

ขั้นที่ 2 การคำนวณหาจำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสหกรณ์

การคำนวณหาจำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสหกรณ์ โดยคำนวณแบบสัดส่วนตามจำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเปิดตารางสัดส่วนในขั้นที่ 1 ในแต่ละสหกรณ์ด้วยการใช้สูตร Nagtalon ใน Chua ที่กล่าวอ้างไว้ใน นำชัย ทุนผล (2531 : 54) ดังนี้

$$n_1 = \frac{n N_1}{N}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

n_1 = จำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ยกตัวอย่างการหาจำนวนประชากรตัวอย่างในสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนภาคเมฆจำกัด

กลุ่มกรรมการดำเนินการ จากสูตร $n_1 = \frac{n N_1}{N}$

$$n = 102, N_1 = 20, N = 136$$

$$\text{แทนค่า } n_1 = \frac{102 \times 20}{136}$$

$$\text{ประชากรตัวอย่าง} = 15 \text{ คน}$$

กลุ่มสมาชิก จากสูตร $n_1 = \frac{n N_1}{N}$

$$n = 305, N_1 = 338, N = 1,552$$

$$\text{แทนค่า } n_1 = \frac{305 \times 338}{1,552}$$

$$\text{ประชากรตัวอย่าง} = 66 \text{ คน}$$

จากการคำนวณจะได้จำนวนประชากรตัวอย่างในแต่ละสหกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสหกรณ์

(คน)

ชื่อสหกรณ์	ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง			
	กลุ่มกรรมการดำเนินการ		กลุ่มสมาชิก	
	จำนวน	จำนวนประชากร	จำนวน	จำนวนประชากร
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
	(N_1)	(n_1)	(N_1)	(n_1)
1. สหกรณ์เครดิตยูเนียน ภาคเมษามัคคีจำกัด	20	15	338	66
2. สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านจำ สามัคคีจำกัด	18	14	191	38
3. สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านท่าซัวจำกัด	20	15	107	21
4. สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านหนองยางจำกัด	18	13	162	32
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียน บ้านเหล่าจำกัด	20	15	70	14
6. สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหราษฎร์ออมทรัพย์จำกัด	20	15	282	55
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน หมอสมวังแก้วจำกัด	20	15	402	79
รวม	136	102	1,552	305

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรรมการและสมาชิก คำถามเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน และคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชากรตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก รายได้ การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 24 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน 5 บทบาท โดยให้กรรมการและสมาชิกจัดระดับตัวเองว่ามีทัศนคติอยู่ในขั้นใด ในเรื่องระดับทัศนคติของประชากรนั้นเป็นคำถามแบบลิเคต (Likert Scale) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด จำนวน 37 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

3.3.2 การทดสอบแบบสอบถาม

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด และขึ้นกันผลได้อย่างเดียวกัน ผู้วิจัยจึงทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ในด้านความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อให้สามารถใช้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านความเที่ยงตรง (validity) ได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยเกษตรตรวจสอบ เพื่อให้ตรงประเด็นและเนื้อหา (content validity) ที่ต้องการจะวัด

สำหรับด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบทั้งการรวมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนชมภูจำกัด ตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นตัวแทนประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้จากความสอดคล้องภายใน (Internal reliability) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) ของ cronbach ตามสูตรในภาคผนวก (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2527 : 170) ซึ่งผลจากการทดสอบปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในระดับสูงกว่ามาตรฐาน คือ 0.87 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้กับหน่วยประชากร โดยให้ผลรวมแม่นยำและเชื่อถือสูง

3.3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีแบบสัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้จัดคณะผู้สัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้วิจัย จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ คณะวิชาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูลำปาง จังหวัดลำปาง โดยก่อนการออกสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการแนะนำและซักซ้อมการใช้แบบสอบถามเทคนิคการสัมภาษณ์ และการมีมนุษยสัมพันธ์กับประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นแนวเดียวกันทุกคน

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเข้ารหัสเครื่องคอมพิวเตอร์และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) แล้วใช้เครื่องมือสถิติต่าง ๆ มาวิเคราะห์ตามที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

3.4.1 ในการสำรวจสภาพส่วนบุคคลส่วนบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้แสดงผลการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่ามัธยฐานเลขคณิต

3.4.2 ในการวัดการตระหนักรู้ของกรรมการและสมาชิก โดยการแจกแจงความถี่ลงในตารางเพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างนั้น หาระดับการตระหนักรู้ของกลุ่มกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชน โดยการกำหนดเป็นระดับคะแนน

3.4.3 ในการเปรียบเทียบการตระหนักรู้ของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชน ใช้สถิติ $t - test$ ในการวิเคราะห์

3.4.4 การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment

3.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 14 เดือน คือจากเดือนกันยายน 2531 ถึงเดือนตุลาคม 2532

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ จึงแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของกรรมการและสมาชิก ตอนที่ 2 บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทฤษฎีของกรรมการและสมาชิก ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนกับสถานภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ตอนที่ 4 รวบรวมปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง

จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลทางเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของกรรมการและสมาชิก

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของกรรมการและสมาชิกที่วิเคราะห์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู อาชีพ รายได้ การส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน ได้ศึกษาจากกรรมการ จำนวน 102 คน และสมาชิกจำนวน 305 คน (ตารางที่ 5 ถึงตารางที่ 19) พบว่า

เพศ

เมื่อนิจารณารวมโดยไม่แยกเป็นกรรมการและสมาชิกแล้ว พบว่า มีเพศชาย ร้อยละ 45.00 และเพศหญิงร้อยละ 55.00 หากนิจารณาจากกลุ่มกรรมการจะเป็นเพศชาย ร้อยละ 76.50 เป็นเพศหญิงร้อยละ 23.50 ส่วนกลุ่มสมาชิกนั้นเป็นเพศหญิงร้อยละ 65.60

เป็นเพศชายร้อยละ 34.40 เป็นที่น่าสังเกตว่าในกลุ่มของกรรมการจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เป็นไปตามลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไปที่ยังยกย่องให้เพศชายเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นเมื่อมีการเลือกตั้งกรรมการของสหกรณ์ ผู้ชายจึงมักจะได้รับเลือกตั้งให้มาเป็นกรรมการมากกว่าผู้หญิง

ตารางที่ 5 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามเพศ

เพศ	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
ชาย	78	76.50	105	34.40	183	45.00
หญิง	24	23.50	200	65.60	224	55.00
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

อายุ

จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ร้อยละ 38.20 ของกลุ่มกรรมการมีอายุระหว่าง 30-39 ปี และเมื่อรวมกับกลุ่มกรรมการที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี และช่วงอายุ 50-59 ปี แล้วจะมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มกรรมการทั้งหมด ส่วนกลุ่มวัยหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง 18-29 ปี มีเพียงร้อยละ 12.60 เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างวัยหนุ่มสาวของสมาชิกถึงร้อยละ 20.00 แต่กลุ่มสมาชิกที่มีจำนวนมากที่สุดคือ วัยช่วง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.50 นอกจากนั้นเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปี และช่วง 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.40 และ 15.30 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวอาจพิจารณาได้ว่า กลุ่มกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามลักษณะทั่วไปของสังคมไทยที่ยึดค่านิยมอาวุโส ดังนั้นการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้นำในชุมชนจึงมักเลือกบุคคลที่มีอายุมาก มากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อย

ตารางที่ 6 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามอายุ

อายุ	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
ต่ำกว่า 30	13	12.60	61	20.00	74	18.00
30 - 39	39	38.20	117	38.50	156	38.40
40 - 49	29	28.40	50	16.40	79	19.60
50 - 59	15	14.80	47	15.30	62	15.30
60 ปีขึ้นไป	6	6.00	30	9.80	36	8.70
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

อายุเฉลี่ยของกรรมการและสมาชิก 40.09 ปี

สถานภาพสมรส

กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 82.10 รองลงมาเป็นโสดและหย่าร้างคิดเป็นร้อยละ 13.00 และ 3.20 ตามลำดับ นอกจากนั้นอีกร้อยละ 1.70 อยู่ในสถานภาพหย่าร้าง ซึ่งมีจำนวนน้อยมาก

ตารางที่ 7 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
โสด	13	12.70	40	13.10	53	13.00
สมรส	88	86.30	246	80.70	334	82.10
หย่าร้าง	-	-	7	2.30	7	1.70
หย่าร้าง	1	1.00	12	3.90	13	3.20
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิที่จบการศึกษารั้งสุดท้ายของประชากร จากการ
ศึกษาพบว่า กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.80) จบการศึกษาระดับ ป.4 รอง
ลงมาคือ ผู้ที่จบ ม.ศ. 1 ถึง ม.ศ.5 คิดเป็นร้อยละ 13.10 ส่วนผู้ที่จบการศึกษา ป.5 ถึง
ป.7 และต่ำกว่า ป.4 อยู่ในอัตราใกล้เคียงกันซึ่งมีเพียงเล็กน้อย คือร้อยละ 10.80 และ
ร้อยละ 10.60 ตามลำดับ นอกนั้นเป็นกลุ่มประชากรที่จบระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี คิด
เป็นร้อยละ 8.60

การที่กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.4 ทั้งนี้เพราะ
กลุ่มประชากรเหล่านี้เป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน จึงเป็นไปตามการศึกษามากบังคับในสมัยก่อน
และเป็นระดับการศึกษาที่พบกันทั่วไปของคนในชนบทที่ไม่ค่อยส่งเสริมให้ลูกหลานเรียนสูง ๆ
เนื่องจากต้องใช้แรงงานในครอบครัวช่วยกันทำมาหากินเพื่อยังชีพ

ตารางที่ 8 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.4	4	3.90	39	12.80	43	10.60
จบ ป.4	53	52.00	166	54.40	219	53.80
ป.5 - ป.6	8	7.80	36	11.80	44	10.80
ม.ศ.1 - ม.ศ.5	16	15.70	37	12.10	53	13.10
อนุปริญญา-ปริญญาตรี	20	19.60	16	5.30	36	8.80
อื่น ๆ	1	1.00	11	3.60	12	2.90
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

จากการสำรวจกรรมการและสมาชิก จำนวน 407 คน ปรากฏว่า กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 19-39 เดือน และระยะเวลา 1-18 เดือน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และร้อยละ 26.00 หากพิจารณาจากกลุ่มสมาชิกจะเห็นว่า มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกในช่วงเดียวกันคือ ระยะเวลา 19-39 เดือน และระยะเวลา 1-18 เดือน คิดเป็นร้อยละ 34.70 และร้อยละ 32.10 แต่กลุ่มกรรมการส่วนใหญ่เน้นเป็นสมาชิกมานานถึง 65-113 เดือน และ 19-39 เดือน คิดเป็นร้อยละ 42.00 และร้อยละ 35.40 ตาม ลำดับ

ตารางที่ 9 กรรมการและสมาชิกแยกตามระยะเวลาในการเป็นสมาชิก

ระยะเวลา (เดือน)	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
1 - 18	8	7.80	98	32.10	106	26.00
19 - 39	36	35.40	106	34.70	142	35.00
40 - 64	15	14.80	56	18.40	71	17.00
65 - 113	43	42.00	45	14.80	88	22.00
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกเฉลี่ยของกรรมการและสมาชิก 39 เดือน

จำนวนบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู

จำนวนบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู หมายถึง บุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู ได้แก่ เด็ก คนชรา ผู้ทุพพลภาพที่ไม่สามารถทำงานได้ จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มกรรมการและกลุ่มสมาชิกมีบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่

จำนวน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10 รองลงมาเป็นกลุ่มที่ไม่ต้องรับการเลี้ยงดูและกลุ่มที่มีจำนวนบุคคลต้องรับการเลี้ยงดูจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 และร้อยละ 13.30 ตามลำดับ ส่วนอีกร้อยละ 1.50 เป็นกลุ่มที่ต้องรับการเลี้ยงดูจำนวน 7 คนขึ้นไป จึงสรุปได้ว่า กลุ่มกรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่มีบุคคลที่ต้องรับการเลี้ยงดูจำนวนน้อย

ตารางที่ 10 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามจำนวนบุคคลที่ต้องรับการเลี้ยงดู

จำนวนคนที่ต้องเลี้ยงดู	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
ไม่มี	28	27.50	62	20.30	90	22.10
1 - 3 คน	59	57.80	198	64.90	257	63.10
4 - 6 คน	14	13.70	40	13.20	54	13.30
7 คนขึ้นไป	1	1.00	5	1.60	6	1.50
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

อาชีพหลัก

กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 36.60 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน รองลงไปเป็นอาชีพรับจ้างและค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 33.90 และร้อยละ 18.20 ส่วนกลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือบำนาญมีเพียงเล็กน้อย คือร้อยละ 7.10 เท่านั้น การที่กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างใกล้เคียงกับอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวชนบทนั้น อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานเอกชนขยายการลงทุนไปตั้งโรงงานอุตสาหกรรมตามย่านชานเมือง และที่สำคัญหน่วยงานสหกรณ์ได้พยายามหาอาชีพเสริมมาให้คนในท้องถิ่นได้ทำกันมากขึ้น

ตารางที่ 11 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
เกษตรกรรม	30	29.40	119	39.00	149	36.60
รับจ้างนอกฟาร์ม	35	34.30	103	33.80	138	33.90
ค้าขาย	17	16.70	57	18.70	74	18.20
รัฐวิสาหกิจ	1	1.00	2	0.70	3	0.70
รับราชการ/บำนาญ	17	16.70	12	3.90	29	7.10
อื่น ๆ	2	2.00	12	3.90	14	3.40
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

รายได้ต่อปี

จากการสำรวจพบว่า กลุ่มกรรมการร้อยละ 38.50 มีรายได้ต่อปีระหว่าง 10,000 - 30,000 บาท และเมื่อรวมกับกลุ่มที่มีรายได้ต่อปีระหว่าง 30,001-50,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 19.80) แล้วจะมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มกรรมการทั้งหมด สำหรับกลุ่มที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่จะมีรายได้ต่อดังกล่าว 10,000 บาท และระหว่าง 10,000 -30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.90 และร้อยละ 40.30 ตามลำดับ รองลงมาจะเป็นกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.50 และมีรายได้ตั้งแต่ 70,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.90

หากกล่าวโดยสรุปแล้ว กลุ่มกรรมการส่วนใหญ่จะมีรายได้สูงกว่ากลุ่มสมาชิก และมีรายได้เฉลี่ยต่อปีได้เท่ากับ 27,560.43 บาท

ตารางที่ 12 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามรายได้ต่อปี

รายได้ต่อปี (บาท)	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
ต่ำกว่า 10,000	14	13.90	137	44.90	151	37.10
10,001 - 30,000	39	38.50	122	40.30	161	39.60
30,001 - 50,000	20	19.80	32	10.50	52	12.70
50,001 - 70,000	15	15.00	3	1.00	18	4.50
70,001 บาทขึ้นไป	14	13.90	11	3.30	25	6.10
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

รายได้เฉลี่ยต่อปีของกรรมการและสมาชิก 27,560.43 บาท

การส่งเงินค้ำหุ้นรายเดือน

จากการสำรวจกลุ่มกรรมการและสมาชิก จำนวน 407 คน แสดงให้เห็นว่า การส่งเงินค้ำหุ้นรายเดือนของกรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ส่งเงินค้ำหุ้นรายเดือนอยู่ในช่วง 10-40 บาท มีถึงร้อยละ 84.90 รองลงมาเป็นการส่งเงินค้ำหุ้นรายเดือนอยู่ในช่วง 50-80 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.5 และช่วง 90-120 บาท มีเพียงร้อยละ 2.90

ตารางที่ 13 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามการส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน

จำนวนเงินค่าหุ้น (บาท)	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
10 - 40	74	72.60	272	89.20	346	84.90
50 - 80	20	19.60	27	8.90	47	11.50
90 - 120	8	8.00	4	1.30	12	2.90
130 บาทขึ้นไป	-	-	2	0.60	2	0.40
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

จำนวนเงินค่าหุ้นเฉลี่ยของกรรมการและสมาชิก 28.86 บาท

ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก

กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกตามข้อบังคับ คือเป็นสมาชิกภายหลังการก่อตั้งสหกรณ์ คือร้อยละ 76.40 ส่วนสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งสหกรณ์มีเพียงร้อยละ 23.60 เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มกรรมการมีถึงร้อยละ 42.20 เป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้ง ส่วนกลุ่มสมาชิกมีเพียงร้อยละ 17.40 เท่านั้น สรุปได้ว่า กลุ่มกรรมการและกลุ่มสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกภายหลังการก่อตั้งสหกรณ์ แต่กลุ่มกรรมการเป็นสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งสหกรณ์มากกว่ากลุ่มสมาชิก แสดงว่ากลุ่มกรรมการผู้ก่อตั้งครั้งแรกยังได้รับการยอมรับจากสมาชิกให้เป็นกรรมการอยู่มาก

ตารางที่ 14 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก

ลักษณะการเป็นสมาชิก	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
ผู้ร่วมก่อตั้ง	43	42.20	53	17.40	96	23.60
สมาชิกภายหลัง	59	57.80	252	82.60	311	76.40
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ประสบการณ์ในการฝึกอบรม หมายถึง การที่กรรมการและสมาชิกเคยผ่านการอบรมกับสหกรณ์บ้างหรือไม่ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า กลุ่มกรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.80 เคยผ่านการอบรมกับสหกรณ์มาแล้ว นอกจากนั้นอีกร้อยละ 30.20 ยังไม่เคยเข้ารับการอบรมกับสหกรณ์เลย อาจเป็นเพราะว่า บุคคลที่ยังไม่เคยเข้าอบรมกับสหกรณ์นั้นเป็นสมาชิกเข้าใหม่ที่สหกรณ์ยังไม่ได้จัดให้เข้ารับการอบรมกับสหกรณ์เลย

ตารางที่ 15 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรม

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
เคย	87	85.30	197	64.60	284	69.80
ไม่เคย	15	14.70	108	35.40	123	30.20
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

หลักสูตรที่เคยอบรม

จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 42.00 ของกลุ่มกรรมการและสมาชิกได้เคยผ่านการอบรมหลักสูตรเครดิตยูเนียน 12 ชั่วโมง อันดับต่อมาเป็นหลักสูตรคณะกรรมการเงินกู้ หลักสูตรคณะกรรมการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 15.00 และร้อยละ 13.00 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มกรรมการจะเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ เป็นจำนวนมากกว่ากลุ่มสมาชิก ทั้งนี้เพราะกลุ่มกรรมการจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ให้มาก อันเนื่องมาจากตำแหน่งหน้าที่

ตารางที่ 16 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามหลักสูตรที่เคยอบรม

หลักสูตร	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
เครดิตยูเนียน 12 ชั่วโมง	54	29.20	166	49.50	220	42.00
คณะกรรมการดำเนินการ	32	17.30	35	10.40	67	13.00
คณะกรรมการเงินกู้	32	17.30	49	14.50	81	15.00
คณะกรรมการการศึกษา	25	13.50	31	8.60	56	11.00
คณะกรรมการอำนวยการ	21	11.40	27	8.50	56	9.00
คณะผู้ตรวจสอบกิจการ	13	7.00	27	8.50	48	9.00
หลักสูตรอื่น ๆ	8	4.30	-	-	8	1.00
รวม	185	100.00	335	100.00	520	100.00

จำนวนครั้งในการเข้าอบรมในรอบปีที่ผ่านมา

จากการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มกรรมการและสมาชิก ร้อยละ 46.70 ได้ผ่านการอบรมในรอบปีที่ผ่านมาจำนวน 1-2 ครั้ง อีกร้อยละ 45.20 ของกลุ่มกรรมการและ

สมาชิกไม่เคยเข้ารับการอบรมเลขในรอบปีที่ผ่านมา อาจสรุปได้ว่า กรรมการและสมาชิก ยังไม่เห็นถึงความสำคัญในการเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์มากนัก

ตารางที่ 17 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามจำนวนครั้งในการเข้าอบรม
ในรอบปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้ง	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
ไม่ได้รับการอบรมเลข	38	37.30	146	47.90	184	45.20
1 - 2 ครั้ง	47	46.10	143	46.90	190	46.70
3 - 4 ครั้ง	9	8.90	10	3.30	19	4.70
5 - 6 ครั้ง	8	7.90	6	2.00	14	3.40
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

จำนวนครั้งในการเข้าอบรมของกรรมการและสมาชิกเฉลี่ย 0.948 ครั้ง

ความสะดวกในการใช้บริการ

ความสะดวกในการใช้บริการ หมายถึง ความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์ และความสะดวกในการได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายจัดการและคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มกรรมการและสมาชิกได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการกับสหกรณ์ เป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 89.80 ที่เหลืออีกร้อยละ 10.20 ได้รับความสะดวกสบายพอสมควร และจากการสำรวจพบว่า กรรมการและสมาชิกที่ไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์ไม่มีเลข

ตารางที่ 18 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามความสะดวกในการใช้บริการกับสหกรณ์

ความสะดวกในการใช้บริการ	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
(คะแนนเต็ม 9 คะแนน)	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
สะดวกพอควร (4-6 คะแนน)	30	29.40	30	9.90	42	10.20
สะดวกดี (7-9 คะแนน)	72	70.60	275	90.10	365	89.80
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในด้านหลักสหกรณ์ ด้านกรรมการดำเนินการ ด้านวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับ และด้านความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ พบว่า กลุ่มกรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.20 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง อันดับรองลงมาคือ ร้อยละ 35.20 มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย มีเพียงร้อยละ 7.60 เท่านั้น

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มกรรมการเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ดีกว่ากลุ่มสมาชิก

ตารางที่ 19 จำนวนกรรมการและสมาชิกแยกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
น้อย (1-4 คะแนน)	4	3.90	27	9.00	31	7.60
ปานกลาง (5-8 คะแนน)	47	46.20	186	61.00	233	57.20
สูง (9-12 คะแนน)	51	49.90	92	30.00	143	35.20
รวม	102	100.00	305	100.00	407	100.00

ตอนที่ 2 บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามทฤษฎีการรวมการและสมาชิก

ในการศึกษาบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในจังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น 5 บทบาท คือ บทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก บทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น และบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ประเมินทฤษฎีการรวมการและสมาชิกต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน 5 บทบาทนั้นประกอบด้วยคำถามจำนวน 37 ข้อ ดังนี้ (ดูตารางภาคผนวก ง ที่ 1)

1. บทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง จำนวน 7 ข้อ
2. บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย จำนวน 7 ข้อ
3. บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก จำนวน 9 ข้อ
4. บทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น จำนวน 7 ข้อ
5. บทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จำนวน 7 ข้อ

ในคำตอบของกลุ่มตัวอย่างจะแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจะกำหนดให้คะแนนตามลำดับดังนี้คือ 4, 3, 2, 1 และ 0 แต่การให้คะแนนต้องดูว่าข้อคำถามนั้นต้องตอบสนับสนุนหรือตอบคัดค้าน ถ้าเป็นคำถามที่ต้องตอบสนับสนุนคำตอบที่มากที่สุดจะได้ 4 คะแนน และลดลงมาเป็น 3, 2, 1, และ 0 ตามลำดับ ส่วนในข้อคำถามที่ต้องตอบคัดค้านให้คะแนนในทางกลับกัน

ในการที่จะนำค่าคะแนนดังกล่าวนี้ไปใช้อธิบายได้ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นสำคัญ โดยกำหนดกฎเกณฑ์การแบ่งค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.21-4.00 แปลว่ามีทฤษฎีการรวมการต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 2.41-3.20 แปลว่ามีทฤษฎีการรวมการต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนมาก
 คะแนนเฉลี่ย 1.61-2.40 แปลว่ามีทฤษฎีการรวมการต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.81–1.60 แปลว่ามีทัศนคติต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00–0.80 แปลว่ามีทัศนคติต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนน้อยที่สุด

1. บทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง จากข้อมูลในตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มกรรมการมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.83 ส่วนกลุ่มสมาชิกมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.78 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มกรรมการและสมาชิกมีทัศนคติต่อ บทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และเมื่อทดสอบความ แตกต่าง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

2. บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย จากการศึกษา พบว่า กลุ่ม กรรมการมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนกลุ่มสมาชิกมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อนำ ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยจะเห็นว่ากลุ่มกรรมการมีทัศนคติต่อบทบาทการดำเนินงาน ตามหลักประชาธิปไตยมากที่สุด ส่วนการคะแนนของกลุ่มสมาชิกต่อบทบาทเดียวกันนี้อยู่ในระดับ มาก และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างในทัศนคติของกรรมการและสมาชิกพบว่า กลุ่ม กรรมการมีทัศนคติต่อบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มสมาชิก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3. บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า กลุ่มกรรมการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ส่วนกลุ่มสมาชิกมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 เมื่อนำไปเปรียบ เทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยจะเห็นว่ากลุ่มกรรมการมีทัศนคติต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในสหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มสมาชิกมีทัศนคติต่อบทบาทเดียวกันนี้อยู่ในระดับปานกลาง และ เมื่อนำมาทดสอบค่าความแตกต่างในทัศนคติของกรรมการและสมาชิกพบว่า กลุ่มกรรมการ มีทัศนคติต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในสหกรณ์สูงกว่ากลุ่มสมาชิก นั่นคือ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

4. บทบาทการใช้และพัฒนากิจการในท้องถิ่น จากข้อมูลในตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มกรรมการมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 ส่วนกลุ่มสมาชิกมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ปรากฏว่า ทัศนคติของทั้งกลุ่มกรรมการ และกลุ่มสมาชิกต่อบทบาทการใช้และพัฒนากิจการในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางเช่น

เดียวกัน และเมื่อทดสอบความแตกต่างพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

5. บทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จากการศึกษาพบว่า กลุ่มกรรมการมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ส่วนกลุ่มสมาชิกมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่า ทรรศนะของทั้งกลุ่มกรรมการและกลุ่มสมาชิกต่อบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และเมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างแล้ว พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีทรรศนะที่ไม่แตกต่างกันในทางสถิติ

6. บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนโดยส่วนรวม จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มกรรมการมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ส่วนกลุ่มสมาชิกมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่า ทรรศนะของกลุ่มกรรมการและกลุ่มสมาชิกต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมทั้ง 5 บทบาทนั้น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยกลุ่มกรรมการมีทรรศนะต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมมากกว่ากลุ่มสมาชิก จากผลของการทดสอบนี้ สามารถยอมรับสมมติฐานที่กล่าวว่า บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในจังหวัดลำปางตามทรรศนะของกรรมการและสมาชิกมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 ทรรศนะของกรรมการและสมาชิกต่อบทบาทสาธารณะที่ควรปฏิบัติในชุมชน

ชนิดของบทบาท	ระดับการสะท้อนบทบาทสาธารณะที่ควรปฏิบัติในชุมชน										ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน		t-value
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน : x	จำนวน : x	จำนวน : x	จำนวน : x	จำนวน : x	จำนวน : x	จำนวน : x	จำนวน : x					
1. บทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองของ													
กรรมการ	8	7.9	26	25.5	38	35.3	19	18.7	13	12.8	2.83	3.514	0.84 ^{NS}
สมาชิก	21	8.9	64	21.0	133	43.7	75	24.4	12	4.0	2.78	3.458	
2. บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยของ													
กรรมการ	22	21.8	43	42.1	20	19.7	12	11.7	5	5.0	3.26	3.354	2.53 [*]
สมาชิก	48	15.8	118	38.0	111	36.4	25	8.3	5	1.5	3.12	3.480	
3. บทบาทการมีส่วนร่วมในสหกรณ์ของ													
กรรมการ	10	9.8	22	21.8	30	29.5	30	29.5	10	9.8	2.50	5.604	9.27 ^{**}
สมาชิก	30	9.9	72	23.7	80	26.2	96	31.4	27	8.8	1.84	5.618	
4. บทบาทการใช้และเฝ้าระวังซากกรในท้องถิ่นของ													
กรรมการ	10	9.8	18	17.7	44	43.2	20	19.5	10	9.8	2.09	4.303	-4.18 ^{NS}
สมาชิก	23	7.5	75	24.5	120	39.4	70	23.0	17	5.6	2.18	4.722	
5. บทบาทการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกของ													
กรรมการ	14	13.8	33	32.3	31	30.5	18	17.6	6	5.8	2.40	4.707	1.83 ^{NS}
สมาชิก	21	6.8	69	22.8	144	47.3	60	19.7	11	3.6	2.36	4.322	
บทบาทรวม(บทบาท 1-บทบาท 5) ของ													
กรรมการ	19	18.7	22	21.6	29	28.5	17	16.7	15	14.8	2.63	14.575	4.75 ^{**}
สมาชิก	22	7.0	67	21.9	98	32.2	95	31.3	23	7.6	2.42	13.744	

NS ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

* มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

** มีความแตกต่างกันในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนกับสภาพภาพส่วนบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการและสมาชิก

ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชน และสภาพภาพส่วนบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ ของกรรมการและสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปางนั้น ได้ตั้งสมมติฐานการศึกษาไว้ว่า บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีความสัมพันธ์กับลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะที่วัดได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก รายได้ การเข้ารับการศึกษอาบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ส่วนบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนประกอบด้วย 5 บทบาทคือ บทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย บทบาทการมีส่วนร่วม บทบาทในการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น และบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

จากตารางที่ 21 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองกับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ตามทฤษฎีการรวมการ จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีเพียงความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง กล่าวคือ

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ตามทฤษฎีการรวมการ จากการศึกษาพบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($r = .1985 : P < .05$) ซึ่งหมายความว่า กรรมการที่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ เป็นอย่างดีย่อมส่งผลให้ เป็นผู้ที่มีบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองมากกว่ากรรมการที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ นั่นเป็นเพราะว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้กรรมการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัดต่อกฎระเบียบของสหกรณ์ มีความรับผิดชอบสูง ส่งผลให้กรรมการมีบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองดีตามไปด้วย

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์ (r) ระหว่างบทบาทส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองตามทฤษฎีสมมติฐานกับลักษณะบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์นั้นมี 3 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง ได้แก่ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ตามลำดับ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองกับระยะเวลาในการเป็นสมาชิกตามทฤษฎีสมมติฐาน จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ($r = .1336 : P < .01$) นั่นคือ สมาชิกที่เป็นสมาชิกมานานแล้วย่อมเป็นผู้ที่มีบทบาทส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองมากกว่าผู้เข้าเป็นสมาชิกใหม่ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุในการเป็นสมาชิกไม่ต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งทำให้เกิดความคุ้นเคยเข้าใจภาวะเป็นสหกรณ์เป็นอย่างดี ตลอดจนเข้าใจวัตถุประสงค์อันแท้จริงของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนจนส่งผลให้เป็นผู้มีบทบาทการช่วยเหลือตนเอง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ตามทฤษฎีสมมติฐานพบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .1854 : P < .01$) สรุปได้ว่า สมาชิกที่ได้รับการช่วยเหลือตนเองมากกว่าสมาชิกที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ อาจเนื่องมาจากความสะดวกที่สมาชิกได้รับจากการบริการนี้ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกอยากมาติดต่อใช้บริการกับสหกรณ์บ่อยครั้ง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ตามทฤษฎีสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ($r = .1529 : P < .01$) นั่นหมายความว่า สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดี ย่อมเป็นผู้ที่มีบทบาทที่

ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองมากกว่าสมาชิกที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ดังนั้น หากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์อย่างลึกซึ้งแล้ว สหกรณ์ย่อมอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกมากมาย

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการและสมาชิกกับบทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง

สภาพของกรรมการ และสมาชิก	ค่าสหสัมพันธ์ต่อบทบาทการช่วยเหลือตนเอง			
	กรรมการ (N=102)		สมาชิก (N=305)	
	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง
1. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	.0441	.330	.1336	.010**
2. ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์	.1985	.023*	.1854	.001**
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์	.1310	.095	.1529	.004**

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 22 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์ (r) ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยกับลักษณะบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการ จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปร 3 ตัวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย ตามตรรกะกรรมการ ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก และความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยกับอายุ

ตามทฤษฎีการรวมการ ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2307 : P < .01$) หมายความว่า กรรมการที่มีอายุมากย่อมเป็นผู้ที่มีบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยมากกว่ากรรมการที่มีอายุน้อย ซึ่งจากการสำรวจพบว่า บุคคลที่เป็นกรรมการส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุวัยกลางคน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นอย่างดี มีส่วนเข้าไปมีบทบาทในสังคมสูง ย่อมเป็นผู้เข้าใจดีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบอบประชาธิปไตยของสหกรณ์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย กับระยะเวลาในการเป็นสมาชิกตามทฤษฎีการรวมการ จากการศึกษพบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2393 : P < .01$) นั่นคือ กรรมการที่เป็นสมาชิกลานานแล้วย่อมเป็นผู้ที่มีบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยมากกว่ากรรมการที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกลาน้อย ทั้งนี้เพราะกรรมการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เป็นสมาชิกลานแล้วไม่ต่ำกว่า 3 ปี จึงทำให้เกิดความคุ้นเคยและเข้าใจต่อกฎระเบียบสหกรณ์เป็นอย่างดี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย ตามทฤษฎีการรวมการกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2538 : P < .01$) หมายความว่า กรรมการที่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์เป็นอย่างดี ย่อมส่งผลให้มีบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยมากกว่ากรรมการที่ไม่ได้รับความสะดวกจากสหกรณ์ ทั้งนี้เป็นเพราะเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของฝ่ายกรรมการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์ ทำให้อยากไปติดต่อกับสหกรณ์และปฏิบัติตามกฎระเบียบเป็นอย่างดี

จากตารางที่ 22 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์ (r) ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยกับลักษณะบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ สมาชิกในจำนวน 8 ตัวแปร จากการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปร 3 ตัว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยตามทฤษฎีการ

สมาชิก ได้แก่ อายุ ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ตามลำดับ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย ตามทัศนคติสมาชิกกับอายุ พบว่า อายุของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .1180$ $P < .05$) หมายความว่า สมาชิกที่มีอายุมากย่อมมีบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยมากกว่าสมาชิกที่มีอายุน้อย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยตามทัศนคติสมาชิกกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2505$: $P < .01$) นั่นคือ สมาชิกที่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์เป็นอย่างดีย่อมมีผลทำให้มีบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยมากกว่าสมาชิกที่ไม่ได้รับความสะดวกจากสหกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกเกิดความพอใจในการปฏิบัติงานของทุก ๆ ฝ่ายในสหกรณ์ ทำให้อยากไปติดต่อกับสหกรณ์และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยตามทัศนคติสมาชิกกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .1300$: $P < .01$) หมายความว่า สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์สูง ย่อมมีบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยมากกว่าสมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์น้อย หากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดีแล้วก็จะส่งผลให้มีการแสดงออกในด้านต่าง ๆ เป็นไปในทางเดียวกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อุไรวรรณ อรุณาทิตย์ (2531 : 65) ที่ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างความรู้กับพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของสมาชิกพบว่า ความรู้ทางด้านสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของสมาชิก

ตารางที่ 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการและสมาชิกกับบทบาท
การดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย

สภาพของกรรมการ และสมาชิก	ค่าสหสัมพันธ์ต่อบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย			
	กรรมการ (N=102)		สมาชิก (N=305)	
	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง
1. อายุ	.2307	.010**	.1180	.020*
2. ระยะเวลาในการเป็น สมาชิก	.2393	.008**	.0254	.329
3. ความสะดวกในการใช้ บริการจากสหกรณ์	.2538	.005**	.2505	.000**
4. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์	.0140	.444	.1300	.012**

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 23 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการในจำนวน 8 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกตามทฤษฎีของกรรมการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก และความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ตามลำดับ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกตามทฤษฎีกรรมการกับเพศ พบว่า เพศของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = -.3523 : P < .01$) นั่นคือ กรรมการเพศชายมีบทบาทในการมีส่วนร่วมสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษา

ของ ขรรณบุญ ศิริวิทย์ (2530 : 48) ที่ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการแสดงบทบาทการสื่อสารของเกษตรกรตำบลจังหวัดน่าน พบว่า เกษตรตำบลเพศชายแสดงบทบาทการสื่อสารสูงกว่าเพศหญิง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมกับอายุตามตรรกะกรรมกร พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($r = .1723 : P < .05$) หมายความว่า กรรมกรที่มีอายุมากจะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสหกรณ์มากกว่ากรรมกรที่มีอายุน้อย ซึ่งจากการสำรวจพบว่า บุคคลที่เป็นกรรมกรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุวัยกลางคน จะเป็นผู้มีประสบการณ์มากและเข้าไ้มีบทบาทในสังคมสูง และสอดคล้องกับการศึกษาของ Jerusalem ในนัชายทมูล (2529 : 10) พบว่า บุคคลที่มีอายุมากขึ้นและเป็นสมาชิกของกลุ่มจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยและไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมกับระดับการศึกษาตามตรรกะกรรมกร พบว่า ระดับการศึกษาของกรรมกรมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .1636 : P < .05$) นั่นคือ กรรมกรที่มีการศึกษาสูงย่อมมีบทบาทการมีส่วนร่วมมากกว่ากรรมกรที่มีศึกษาน้อย เนื่องจากการศึกษาทำให้คนเรามีความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ในชีวิตมากขึ้น จนทำให้รู้จักความสามารถของตนเอง และนำไปเผยแพร่แก่สังคมส่วนรวมโดยเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมกับระยะเวลาการเป็นสมาชิกตามตรรกะกรรมกร พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของกรรมกรมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .3281 : P < .01$) หมายความว่า กรรมกรที่เป็นสมาชิกลานานย่อมส่งผลให้มีบทบาทการมีส่วนร่วมมากกว่ากรรมกรที่เป็นสมาชิกได้ไม่นาน อาจเป็นเพราะการที่กรรมกรเป็นสมาชิกลานานย่อมเป็นผู้คุ้นเคยต่อกฎระเบียบของสหกรณ์เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประเสริฐ จรรยาสุภาพ (2530 : 43) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมสหกรณ์บางประการ กับพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์นิคมสันทราย จำกัด จังหวัด

เชิงใหม่ พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
ดำเนินงานในสหกรณ์

5. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความสะดวกใน
การใช้บริการจากสหกรณ์ตามการตระหนักรู้ พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจาก
สหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2692 : P < .01$) นั่นคือ กรรมการที่ได้รับ
ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์เป็นอย่างดีย่อมมีบทบาทในการมีส่วนร่วมมากกว่า
กรรมการที่ไม่ได้ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์

จากตารางที่ 23 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทการ
มีส่วนร่วมกับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก จาก
ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปร 3 ตัว ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาท
การมีส่วนร่วมตามการตระหนักรู้ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์
ตามลำดับ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับเพศ จากผลการ
ศึกษาพบว่า เพศของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับบทบาทการมีส่วนร่วมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ($r = -.1520 : P < .01$) หมายความว่า
สมาชิกเพศชายมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนสูงกว่าเพศหญิง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับระดับการศึกษา
พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .1153 : P < .05$) หมายความว่า
สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีบทบาทการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนมากกว่า
สมาชิกที่มีระดับการศึกษาน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนที่ได้รับการศึกษาสูงจะมีความเชื่อมั่น
ในตนเองสูง กล่าวแสดงความ คิดเห็นและเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับความรู้เกี่ยวกับ

สสารณ์พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสสารณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2926 : P < .01$) หมายความว่า สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสสารณ์อยู่ในระดับสูงย่อมเป็นผู้ที่มีบทบาทการมีส่วนร่วมกับสสารณ์ เคาริดิษฐ์เนี่ยนมากกว่าสมาชิกที่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสสารณ์น้อย

ตารางที่ 23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ของกรรมการและสมาชิกกับบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก

สถานการณ์ของกรรมการ และสมาชิก	ค่าสหสัมพันธ์ต่อบทบาทการมีส่วนร่วม			
	กรรมการ (N=102)		สมาชิก (N=305)	
	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง
1. เพศ	-.3523	.000**	-.1520	.004**
2. อายุ	.1723	.042*	-.0850	.069
3. ระดับการศึกษา	.1636	.050*	.1153	.022*
4. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	.3281	.000**	.0622	.140
5. ความสะดวกในการใช้บริการ	.2692	.003**	.0940	.051
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสสารณ์	.0965	.165	.2926	.000**

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 24 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทการใช้และนัดมาทวันฮากรในท้องถิ่นกับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสสารณ์ของกรรมการในจำนวน 8 ตัวแปร จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปรเพียง 1 ตัวเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทการใช้และนัดมาทวันฮากรในท้องถิ่น คือ ความสะดวกในการใช้บริการจากสสารณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นตามการระดมทุน กับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ($r = .2751 : P < .01$) หมายความว่าสหกรณ์มีบทบาทด้านการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นมากกว่าการระดมทุนที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์

ตารางที่ 24 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นกับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ตามการระดมทุนของสมาชิก จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปร 2 ตัว ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น ได้แก่ ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ตามการระดมทุนของสมาชิก พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .1548 : P < .01$) นั่นคือสมาชิกที่ได้รับความสะดวกในการติดต่อใช้บริการจากสหกรณ์เป็นอย่างดีจะเห็นว่าสหกรณ์มีบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นมากกว่าสมาชิกที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ตามการระดมทุนของสมาชิก ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2783 : P < .01$) นั่นหมายความว่า สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดีย่อมส่งผลให้เห็นว่าสหกรณ์มีบทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่นมากกว่าสมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์น้อย

ตารางที่ 24 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการและสมาชิกกับบทบาทการใช้และพัฒนามาตรฐานการในท้องถิ่น

สภาพของกรรมการ และสมาชิก	ค่าสหสัมพันธ์ต่อบทบาทการใช้และพัฒนามาตรฐานการในท้องถิ่น			
	กรรมการ (N=102)		สมาชิก (N=305)	
	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง
1. ความสะดวกในการใช้ บริการจากสหกรณ์	.2751	.003**	.1548	.003**
6. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์	.1278	.100	.2783	.000**

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ตารางที่ 25 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกของสหกรณ์ กับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจสังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ตามธรรมชาติของกรรมการในจำนวน 8 ตัวแปร จากผลการวิเคราะห์ พบว่า มีตัวแปร 4 ตัว ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกกับอายุของกรรมการ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .2029 : P < .05$) หมายความว่า กรรมการที่มีอายุมากเห็นว่าสหกรณ์มีบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมากกว่ากรรมการที่มีอายุน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุทำให้คนเรามีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ และความสามารถในการแก้ปัญหา (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528 : 462) จึงทำให้

กรรมการที่มีอายุมากเห็นความสำคัญของบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสูงตามไปด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกกับระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2727 : P < .01$) นั่นคือ กรรมการที่เป็นสมาชิกลานานเห็นว่า สหกรณ์มีบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกดีกว่ากรรมการที่เพิ่งเข้าเป็นสมาชิก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กรรมการที่เป็นสมาชิกลานานเป็นที่รู้จักกับบุคคลภายนอกเป็นอย่างดี และยินดีร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ชุมชน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก กับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ของกรรมการ พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .3131 : P < .01$) หมายความว่า กรรมการที่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์เป็นอย่างดีมีความคิดเห็นว่า สหกรณ์มีบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมากกว่ากรรมการที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .1690 : P < .05$) นั่นคือ กรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดี ย่อมเห็นว่าสหกรณ์ควรมีบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมากกว่ากรรมการที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์น้อย

จากตารางที่ 25 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์ (r) ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกของสหกรณ์กับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกลุ่มสมาชิก ในจำนวน 8 ตัวแปร จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปร 2 ตัว ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ กับบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ของสมาชิก พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .1858 : P < .01$) นั่นคือ สมาชิกที่ได้รับการอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์เป็นอย่างดี เห็นว่าสหกรณ์นั้นควรมีบทบาทในการร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์มีความสัมพันธ์ ในทางบวกกับบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2309 : P < .01$) หมายความว่า สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดี มีความเห็นว่าสหกรณ์นั้นควรมีบทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมากกว่าสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์น้อย

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพของกรรมการและสมาชิกกับบทบาทในการมีส่วนร่วมและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

สภาพของกรรมการ และสมาชิก	ค่าสหสัมพันธ์ต่อบทบาทในการมีส่วนร่วมและประสานงาน กับหน่วยงานภายนอก			
	กรรมการ (N=102)		สมาชิก (N=305)	
	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง
1. อายุ	.2029	.020*	-.0845	.071
2. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	.2727	.003**	.0384	.252
3. ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์	.3131	.001**	.1858	.001**
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์	.1690	.045*	.2309	.000**

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากตารางที่ 26 แสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวม (บทบาท 1 - บทบาท 5) กับลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกลุ่มกรรมการ จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีตัวแปร 1 ตัวเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม และอีก 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวม ได้แก่ เพศ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ตามลำดับ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมกับเพศตามทฤษฎีการรวมการ พบว่า เพศของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับบทบาทสหกรณ์

เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($r = -.1635 : P < .05$) สรุปได้ว่า กรรมการเพศชายเห็นว่า สหกรณ์เครดิตบูเนี่ยนมีบทบาท โดยส่วนรวมต่อชุมชนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Salapatex (1973 : 113) พบว่า คนส่วนใหญ่ยอมรับว่า พฤติกรรมของคนจะแตกต่างกันระหว่างเพศ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวมกับระยะเวลาในการเป็นสมาชิกตามทฤษฎีการสมัครสมาชิก พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกของกรรมการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทสหกรณ์เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .3226 : P < .01$) หมายความว่า กรรมการที่เป็นสมาชิกมานานเห็นว่า สหกรณ์เครดิตบูเนี่ยนมีบทบาท โดยส่วนรวมต่อชุมชน มากกว่ากรรมการที่เป็นสมาชิกได้ไม่นาน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวมกับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ตามทฤษฎีการสมัครสมาชิก พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ของกรรมการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทสหกรณ์เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .4052 : P < .01$) นั่นคือ กรรมการที่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์เป็นอย่างดีมีความคิดเห็นว่า สหกรณ์เครดิตบูเนี่ยนมีบทบาท โดยส่วนรวมต่อชุมชนมากกว่ากรรมการที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ทั้งนี้เพราะความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์ (เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา, 2531 : 57)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวมกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ตามทฤษฎีการสมัครสมาชิก จากการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทสหกรณ์เครดิตบูเนี่ยน โดยส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .2774 : P < .05$) หมายความว่า กรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดีย่อมเป็นผู้มีความคิดเห็นว่า สหกรณ์เครดิตบูเนี่ยนควรจะมีบทบาทต่อชุมชนมากกว่ากรรมการที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์น้อย ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ย่อมเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ อันแท้จริงของสหกรณ์ด้วย

จากค่าสหสัมพันธ์ที่ได้แสดงไว้สามารถยืนยันข้อสมมติฐานที่ว่า บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามการคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับเพศ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนครั้งในการเข้าอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมต่อชุมชนตามการคณะกรรมการ กับลักษณะบุคคลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ ปรากฏว่า มีเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม และอีก 3 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมต่อชุมชนตามการคณะกรรมการ ได้แก่ เพศ จำนวนครั้งในการเข้าอบรม ความสะดวกในการใช้บริการสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ตามลำดับ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมกับเพศตามการคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า เพศของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวม อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติที่ระดับความเชื่อร้อยละ 95 ($r = -.1187 : P < .05$) นั้นหมายถึง สมาชิกเพศชายเห็นว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีบทบาทต่อชุมชนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชรรณบุญ สิริพันธ์ (2530 : 48) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการแสดงบทบาทการสื่อสารของเกษตรกรตำบลจังหวัดน่าน พบว่า เกษตรตำบลเพศชายแสดงบทบาทการสื่อสารได้ดีกว่าเพศหญิง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวม กับจำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรมของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรมของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($r = .1020 : P < .05$) นั้นคือสมาชิกที่เคยเข้ารับการอบรมจำนวนหลายครั้ง ย่อมเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ส่งผลให้เป็นผู้มีความเห็นต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในทางที่ดีด้วย ซึ่ง เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2531 : 50) ได้วิจัยสนับสนุนไว้ในหัวข้อปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ พบว่า

การเข้าร่วมประชุมกลุ่ม เข้ารับการศึกษาอบรม เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเข้า ไม่มีส่วนร่วม ในกิจกรรมของสหกรณ์ด้วย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวม กับความ สะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ตามพรรคสมาชิก พบว่า ความสะดวกในการใช้บริการ จากสหกรณ์ของสมาชิก มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .2769 : P < .01$) นั่นคือ สมาชิกที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดี เห็นว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีบทบาทโดยส่วนรวม ต่อชุมชนมากกว่าสมาชิกที่ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ตามพรรคสมาชิก พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ($r = .3714 : P < .01$) นั่นคือ สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เป็นอย่างดี เห็นว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนมี บทบาทโดยส่วนรวมต่อชุมชนมากกว่าสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์น้อย

จากค่าสหสัมพันธ์ที่ได้แสดงให้เห็นสามารถยอมรับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่าบทบาท สหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมตามพรรคสมาชิก มีความสัมพันธ์กับเพศ จำนวนครั้ง ในการเข้ารับการอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์

ตารางที่ 26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของกรรมการและสมาชิกกับบทบาท
สำหรับเครือข่ายเนชั่น โดยส่วนรวมต่อชุมชน

สถานภาพของกรรมการ และสมาชิก	ค่าสหสัมพันธ์ต่อบทบาทสำหรับเครือข่ายเนชั่น			
	กรรมการ (N=102)		สมาชิก (N=305)	
	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง	ค่าสหสัมพันธ์(r)	ค่าความเสี่ยง
1. เนศ	-.1635	.050*	-.1187	.019*
2. ระยะเวลาในการเป็น สมาชิก	.3226	.000**	.0316	.291
3. จำนวนครั้งในการเข้ารับ การอบรม	.0661	.255	.1020	.038*
4. ความสะดวกในการใช้ บริการจากสหกรณ์	.4052	.000**	.2769	.000**
4. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสหกรณ์	.2774	.037*	.3714	.000**

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง พอจะสรุปเป็นข้อ ๆ ดังนี้ (ตามตารางที่ 27)

1. ปัญหาการสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือน พบว่า สมาชิกสหกรณ์ร้อยละ 39.80 มาสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือนแต่ละครั้งจำนวนน้อย ครั้งละประมาณ 10-40 บาทต่อเดือน (จากการสำรวจข้อมูลในตอนที่ 1) ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ของสมาชิกไม่คงที่ เพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีรายได้เป็นฤดูกาลและไม่แน่นอน และเมื่อนำเงินมาสะสมปรากฏว่า สมาชิกร้อยละ 33.70 มาสะสมเงินไม่ตรงตามเวลาที่ทางสหกรณ์กำหนดไว้ อันเนื่องมาจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนบางแห่งไม่ได้กำหนดวันสะสมที่แน่นอน ตามความคิดเห็นของสมาชิก ร้อยละ 2.50 ส่วนสมาชิกร้อยละ 40.80 ตอบว่าไม่มีปัญหาในด้านการสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือนเลย
2. ปัญหาด้านการกู้เงิน จากการสำรวจความเห็นของกรรมการและสมาชิกจำนวนร้อยละ 29.70 เห็นว่า สหกรณ์ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม โดยเฉพาะฤดูกาลทำนาสมาชิกจะกู้กันมาก ทำให้ไม่มีเงินเพียงพอ ส่งผลให้สมาชิกกู้เงินได้ไม่เท่ากับจำนวนที่ขอกู้ คิดเป็นร้อยละ 25.10 และเมื่อสมาชิกกู้เงินมาแล้วไม่ส่งเงินตามกำหนดเวลาถึงร้อยละ 44.20 ส่วนปัญหาด้านการหาบุคคลมาค้ำประกันในการกู้ยืมได้ยาก และปัญหาด้านการอนุมัติให้กู้เงินได้แต่ต้องใช้เวลาาน คิดเป็นร้อยละ 7.60 และร้อยละ 7.60 เช่นกัน นอกจากนี้สมาชิกร้อยละ 32.70 บอกว่าไม่มีปัญหาเลยในการกู้เงิน
3. ปัญหาด้านกรรมการดำเนินการ สรุปได้ว่า กรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ต้องรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 21.10 และสมาชิกร้อยละ 12.30 เห็นว่า กรรมการไม่เสียสละเวลาทำงานเต็มที่ ส่วนสมาชิกอีกร้อยละ 10.10 เห็นว่า กรรมการขาดความยุติธรรม ใช้ระบบเผด็จการ เล่นพรรคเล่นพวก และขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ส่วนสมาชิกอีกร้อยละ 67.20 เห็นว่ากรรมการไม่มีปัญหาเลย
4. ปัญหาด้านสมาชิก ร้อยละ 42.30 ตามความเห็นของกรรมการและสมาชิก

รายงานว่า สมาชิกขาดการประชุมบ่อยครั้ง เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาจึงทำให้สมาชิกขาดความรับผิดชอบ (จำนวนร้อยละ 26.80) นอกจากนี้ยังพบอีกว่า สมาชิกร้อยละ 31.40 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และสมาชิกร้อยละ 8.40 ขาดความสามัคคีกันภายในกลุ่ม ส่วนอีกร้อยละ 33.90 บอกว่าปัญหาด้านสมาชิกไม่มีเลย

5. ปัญหาด้านผู้จัดการและพนักงาน จากการสำรวจพบว่า ร้อยละ 34.10 ของกรรมการและสมาชิกรายงานว่า สหกรณ์บางสหกรณ์ยังขาดบุคลากรในการทำงาน ได้แก่ ผู้จัดการ และพนักงานฝ่ายต่าง ๆ จากการสำรวจสหกรณ์ 7 แห่ง ในจังหวัดลำปาง พบว่า สหกรณ์ที่มีการจัดจ้างผู้จัดการมี 2 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนภาคเมธวินธุ์ จำกัด และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนอมรสมวังแก้ว จำกัด เท่านั้น ส่วนสหกรณ์อีก 5 แห่ง ยังใช้เหรัญญิกทำงานแทนผู้จัดการ นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวมาแล้วบุคคลที่ทำหน้าที่ทางด้านฝ่ายจัดการยังขาดความคล่องตัวในการทำงาน ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ อีกร้อยละ 9.90 และอีกร้อยละ 59.00 บอกว่าไม่มีปัญหาในด้านนี้

6. ปัญหาด้านที่ตั้งและสำนักงาน จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนยังไม่มีสำนักงานเป็นของตนเอง ต้องอาศัยบ้านกรรมการเป็นสำนักงานแทน (คิดเป็นร้อยละ 74.70) ต้องเช่าอยู่ คิดเป็นร้อยละ 25.30 และนอกจากนี้ยังพบอีกว่า สำนักงานเหล่านี้ยังคับแคบ เป็นอุปสรรคต่อการขยายงานและปรับปรุงงานเป็นอย่างยิ่ง (คิดเป็นร้อยละ 22.90)

7. ปัญหาด้านอื่น ๆ นอกจากปัญหาดังกล่าวมาแล้วนั้น จากผลการสำรวจยังพบว่า มีปัญหาด้านอื่น ๆ อีก เช่น

- สหกรณ์ยังขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 22.10

- เวลาเปิดปิดสำนักงานของสหกรณ์ไม่เหมาะสม ซึ่งเวลาปกติในการเปิดปิดสำนักงานจะยึดเวลาราชการ คือ เปิดวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 8.30-16.30 น. แต่เวลาที่สมาชิกรอคิวใช้บริการส่วนใหญ่จะเป็นเวลาที่เลิกจากการประกอบอาชีพแล้วคือหลังเวลา 18.00 น. เป็นต้นไป และจากการศึกษาพบว่า กรรมการและสมาชิกร้อยละ 7.60 เสนอแนะควรเปิดวันเสาร์-อาทิตย์เพิ่มเติม เพราะสมาชิกที่เป็นข้าราชการส่วนใหญ่

จะมีเวลาให้บริการในช่วงวันหยุดดังกล่าว

- การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระเบียบ และการทำบัญชียังไม่ถูกต้อง มีกลุ่มกรรมการและสมาชิกตอบคิดเป็นร้อยละ 13.20 นอกจากนั้นอีกร้อยละ 6.60 ตอบว่า หน่วยราชการยังขาดความเอาใจใส่ดูแลสหกรณ์

จากการศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการสอดคล้องกับ ลีธชา ขรรณวิเศษ (2528 : 57-58) ที่ได้รวบรวมปัญหา อุปสรรคของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเพชรบุรีไว้ กล่าวคือ 1) ความไม่สม่ำเสมอในการสะสมเงิน 2) ปริมาณเงินสำหรับให้สมาชิกกู้ไม่เพียงพอ 3) การส่งคืนเงินกู้ไม่ตรงเวลา 4) กรรมการคัดสรรประสิทธิภาพในการทำงาน 5) สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน 6) การไม่มีสำนักงานเป็นของตนเอง เป็นต้น

ตารางที่ 27 รวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ปัญหาอุปสรรค	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
1. ปัญหาการสะสมเงินค่าหุ้น						
- สมาชิกสะสมเงินค่าหุ้น						
แต่ละครั้งน้อยเนื่องจาก						
รายได้ไม่คงที่	46	45.10	116	38.00	162	39.80
- สมาชิกสะสมเงินไม่						
ตรงเวลา	35	34.30	102	33.40	137	33.70
- สหกรณ์ไม่กำหนดวันสะสม						
ที่แน่นอน	4	3.90	6	2.00	10	2.50
- อื่น ๆ	2	2.00	-	-	2	0.50
- ไม่มีปัญหา	37	36.30	129	42.30	166	40.80

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ	จำนวน	: ร้อยละ
2. ปัญหาด้านการกู้เงิน						
- ไม่มีเงินทุนเพียงพอแก่ความต้องการกู้	40	39.20	81	26.60	121	29.70
- สมาชิกไม่ส่งเงินกู้ตามกำหนด	47	46.10	133	43.60	180	44.20
- หาบจุคควมาค้าประกันซาก	8	7.80	23	7.50	31	7.60
- ใช้เวลาในการอนุมัติขอกู้	5	4.90	26	8.50	31	7.60
- กู้ได้ไม่เท่าจำนวนขอกู้	22	21.60	80	26.20	102	25.10
- อื่น ๆ	1	1.00	1	0.30	2	0.50
- ไม่มีปัญหา	31	30.40	102	33.40	133	32.70
3. ปัญหาด้านการรวมการค้าเนียงการ						
- ไม่มีเสียสละเวลาทำงานเต็มที่	23	22.50	27	8.90	50	12.30
- ขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่	32	31.40	54	17.70	86	21.10
- ขาดความยุติธรรม	4	3.90	13	4.30	17	4.20
- ขาดความรับผิดชอบ	8	7.80	8	2.60	16	3.90
- ใช้ระบบเผด็จการ เล่นพรรค	3	2.90	5	1.60	8	2.00
- อื่น ๆ	3	2.90	2	0.70	5	1.20
- ไม่มีปัญหา	54	52.90	220	72.10	274	67.20
4. ปัญหาด้านสมาชิก						
- ขาดความสามัคคี	7	6.90	27	8.90	34	8.40

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน :	ร้อยละ	จำนวน :	ร้อยละ	จำนวน :	ร้อยละ
- ขาดการประชุม	41	40.20	131	43.00	172	42.30
- ขาดความรับผิดชอบ	44	43.10	65	21.30	109	26.80
- ขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	33	32.40	95	31.10	128	31.40
- อื่น ๆ	2	2.00	1	0.30	3	0.70
- ไม่มีปัญหา	30	29.40	108	35.40	138	33.90
5. <u>ปัญหาด้านผู้จัดการและพนักงาน</u>						
- ขาดบุคลากรในการทำงาน	41	40.20	98	32.10	139	34.10
- ขาดความคล่องตัวในการทำงาน	11	10.80	19	6.20	30	7.40
- พุดจาไม่ไพเราะ บริการไม่ดี	1	1.00	1	0.30	2	0.50
- การจัดจ้างยังใช้ระบบเครือญาติ	2	2.00	3	1.00	5	1.20
- ขาดความรับผิดชอบ	-	-	4	1.30	4	1.00
- อื่น ๆ	5	4.90	1	0.30	6	1.50
- ไม่มีปัญหา	49	48.00	191	62.60	240	59.00
6. <u>ปัญหาด้านที่ตั้งและสำนักงาน</u>						
- อยู่ไกล ไม่สะดวก	3	2.90	7	2.30	10	2.50
- สำนักงานยังไม่เป็นของตนเอง ต้องอาศัยบ้านกรรมการ	70	68.60	234	76.70	304	74.70

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	กรรมการ		สมาชิก		รวม	
	จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ		จำนวน : ร้อยละ	
- สำนักงานยังไม่เป็นของ ตนเองต้องเช่าอยู่	31	30.40	72	23.60	103	25.30
- สำนักงานคับแคบทำให้ ขยายงานลำบาก	17	16.70	76	24.90	93	22.90
- อื่น ๆ	5	4.90	1	0.30	6	1.50
- ไม่มีปัญหา	8	7.80	16	5.20	24	5.90
7. ปัญหาด้านอื่น ๆ						
- เวลาเปิดปิดสำนักงานยังไม่ เหมาะสมควรเพิ่มวันเสาร์- อาทิตย์	2	2.00	29	9.50	31	7.60
- การจัดเก็บเอกสารยังไม่ เป็นระเบียบ	11	10.80	25	8.20	36	8.80
- ระบบบัญชียังไม่ถูกต้อง	8	7.80	10	3.30	18	4.40
- หน่วยงานราชการไม่เอาใจใส่ ดูแล	9	8.80	18	5.90	27	6.60
- ขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	23	22.50	67	22.00	90	22.10
- อื่น	1	1.00	-	-	1	0.20
- ไม่มีปัญหา	62	60.80	195	63.90	257	63.10

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน ตามธรรมชาติของกรรมการและสมาชิกในจังหวัดลำปาง ในการศึกษาต่อไปเป็นแนวทางพิจารณา ปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 407 คน ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะ ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในสหกรณ์คือ กลุ่มกรรมการและกลุ่มสมาชิก จากสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำกัด 7 สหกรณ์ในจังหวัดลำปาง แล้วสุ่มตัวอย่างตามตารางแสดงสัดส่วนการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ประชากรในกลุ่มกรรมการ 102 คน และกลุ่มสมาชิก จำนวน 305 คน หลังจากได้นำมาคำนวณหาจำนวนประชากรตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่ม ตัวอย่างในแต่ละสหกรณ์ด้วยการใช้สูตร Nagtalon ใน Chua ที่กล่าวอ้างในท้าย ทฤษฎี (2531 : 54) จนในที่สุดจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 407 คน ดังกล่าว ข้อมูลที่ได้ จากกลุ่มตัวอย่างนี้รวบรวมโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่กำหนด

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ด้านสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์-เครดิตยูเนียน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก จำนวนบุคคลที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู อาชีพหลัก รายได้ การส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน ลักษณะ การเข้าเป็นสมาชิก การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ พบว่า กรรมการจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดย คิดเป็นร้อยละ 76.50 และร้อยละ 23.50 ส่วนสมาชิกนั้นเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 65.60 และร้อยละ 34.40 ตามลำดับ กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่มี

อายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.20 และร้อยละ 38.50 มีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 52.00 และ 54.40 ตามลำดับ แต่กรรมการ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 49.90 ส่วนสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.00 ทางด้านสภาพทางการเงินส่วนใหญ่อ้อยละ 82.10 สมรสแล้ว กรรมการและสมาชิกมีการที่จะต้องเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว จำนวน 1-3 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.80 และร้อยละ 64.90 กรรมการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ได้แก่ รับจ้าง- ตีเหล็ก รับจ้างแกะสลักเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 34.30 ทางด้านสมาชิกประกอบ อาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 33.80 กรรมการส่วนใหญ่ร้อยละ 38.50 มีรายได้อยู่ในระดับ 10,001-30,000 บาทต่อปี ส่วนสมาชิกมีรายได้อยู่ในระดับต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.90 กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่มาสะสมเงินค่าหุ้น รายเดือนจำนวน 10-40 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 72.80 และร้อยละ 89.20 ตามลำดับ ทางด้านระยะเวลาในการเป็นสมาชิกของกรรมการส่วนใหญ่ร้อยละ 42.00 เป็นสมาชิก มาจนถึง 5 - 9 ปี ส่วนสมาชิกร้อยละ 34.70 เพิ่งเข้าเป็นสมาชิกได้ไม่ถึง 1 - 3 ปี เท่านั้น โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกประเภทอาสาหลังการก่อตั้งสหกรณ์และเคยผ่านการฝึกอบรม กับสหกรณ์มาแล้วเป็นส่วนใหญ่ ส่วนหลักสูตรที่เคยฝึกอบรมกันนั้นได้แก่ หลักสูตรเครดิตยูเนียน 12 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ทางสหกรณ์จัดอบรมให้สมาชิกที่เข้าใหม่ทุกคน และในรอบปี 2531 ที่ผ่านมา กรรมการส่วนใหญ่ร้อยละ 46.10 ได้เข้ารับการอบรมกับสหกรณ์ จำนวน 1-2 ครั้ง ส่วน สมาชิกร้อยละ 47.90 ในปี 2531 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเลยนับแต่ครั้ง เดียว ทางด้านความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ กรรมการและสมาชิกส่วนใหญ่ได้ รับการช่วยเหลือจากสหกรณ์สะดวกสบายเป็นอย่างดี โดยคิดเป็นร้อยละ 70.60 และ ร้อยละ 90.10 ตามลำดับ

2. ทางด้านเกี่ยวกับภาระของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์ เครดิตยูเนียนในชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 บทบาท ดังนี้

2.1 บทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง จากการเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มกรรมการและสมาชิก พบว่า กลุ่มกรรมการ (คะแนนเฉลี่ย = 2.83) และกลุ่มสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย = 2.78) มีภาระต่อบทบาทการส่งเสริมการช่วยเหลือ

ตนเองอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ นั่นคือ กรรมการและสมาชิกต่างก็มีทัศนคติต่อบทบาทการช่วยเหลือตนเองอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วพบว่า กลุ่มกรรมการ (คะแนนเฉลี่ย = 3.26) มีทัศนคติต่อบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย = 3.12) มีทัศนคติต่อบทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ กรรมการมีทัศนคติต่อบทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตยสูงกว่าสมาชิก

2.3 บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วพบว่า กลุ่มกรรมการ (คะแนนเฉลี่ย = 2.50) มีทัศนคติต่อบทบาทอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย = 1.84) มีทัศนคติต่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ กรรมการมีทัศนคติต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกสูงกว่าสมาชิก

2.4 บทบาทการใช้และพัฒนากิจกรรมในท้องถิ่น จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วพบว่า กลุ่มกรรมการ (คะแนนเฉลี่ย = 2.09) และกลุ่มสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย = 2.18) มีทัศนคติต่อบทบาทการใช้และพัฒนากิจกรรมในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทดสอบความแตกต่างพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ หมายความว่า กรรมการและสมาชิกต่างมีทัศนคติต่อบทบาทการใช้และพัฒนากิจกรรมในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2.5 บทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วพบว่า กลุ่มกรรมการ (คะแนนเฉลี่ย = 2.40) และกลุ่มสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย = 2.36) มีทัศนคติต่อบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ หมายความว่า กรรมการและสมาชิกต่างมีทัศนคติต่อบทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2.6 บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนโดยส่วนรวม (บทบาท 1 – บทบาท 5) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มกรรมการ (คะแนนเฉลี่ย = 2.63) และกลุ่มสมาชิก (คะแนนเฉลี่ย = 2.42) มีทัศนคติต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติ กล่าวคือ กรรมการมีทัศนคติต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมสูงกว่าสมาชิก ดังนั้นจึงยืนยันสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในจังหวัดลำปางตามทัศนะของกรรมการและสมาชิกมีความแตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนกับสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของกรรมการและสมาชิก

จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนกับตัวแปรอิสระ 8 ตัว อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก รายได้ การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 ตัวที่มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม และอีก 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยส่วนรวมตามทัศนะกรรมการ ได้แก่ เพศ ($r = -.1635$: $P < .05$) ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ($r = .3226$: $P < .01$) และสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ($r = .4052$: $P < .01$) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ($r = .2774$: $P < .05$) ตามลำดับ และยังพบอีกว่า มีตัวแปรอิสระอีก 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม และอีก 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญในทางสถิติกับบทบาทเดียวกัน ตามทัศนะของสมาชิก ได้แก่ เพศ ($r = -.1187$: $P < .05$) จำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรม ($r = .1020$: $P < .05$) ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ($r = .2769$: $P < .01$) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ ($r = .3714$: $P < .01$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนในจังหวัดลำปางตามทัศนะกรรมการและสมาชิก มีความสัมพันธ์กับสภาพส่วนบุคคลด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก รายได้ การเข้ารับการฝึกอบรม ความสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน

4. ปัญหาและอุปสรรคของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปาง จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ในปัจจุบันนี้สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปางมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้คือ

4.1 ปัญหาการสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มาสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือนแต่ละครั้งจำนวนน้อย และไม่ตรงเวลา

4.2 ปัญหาด้านการกู้เงิน พบว่า สหกรณ์ขาดเงินทุนหมุนเวียนในการให้สมาชิกกู้ โดยเฉพาะฤดูกาลทำนา และเมื่อสมาชิกกู้เงินไปแล้วไม่ส่งคืนเงินกู้ตามกำหนด

4.3 ปัญหาด้านกรรมการ สรุปได้ว่ากรรมการส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ไม่เสียสละเวลาทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างเต็มที่

4.4 ปัญหาด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ขาดการประชุมบ่อยครั้ง และเป็นบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม

4.5 ปัญหาด้านผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดลำปางทุกสหกรณ์ยังขาดบุคลากรในการทำงาน ได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานฝ่ายต่าง ๆ

4.6 ปัญหาด้านที่ตั้งและสำนักงาน พบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนยังไม่มีสำนักงานเป็นของตนเองเลย ต้องอาศัยบ้านกรรมการเป็นสำนักงานแทน บางสหกรณ์เช่าสำนักงานอยู่

4.7 ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้แก่ การขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่สหกรณ์เวลาเปิดปิดสำนักงานยังไม่เหมาะสม การจัดเอกสารยังไม่เป็นระเบียบ การทำบัญชียังไม่ถูกระบบ และทางราชการยังขาดความเอาใจใส่ดูแลสหกรณ์

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะบางประการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์-เครดิตยูเนียนทุกฝ่าย อันประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ ตลอดจนศูนย์ประสานงานเครดิตยูเนียนจังหวัดลำปาง สหกรณ์จังหวัด และวิทยาลัยครูลำปาง ได้นำไปปฏิบัติในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นประโยชน์ในชุมชนสืบไป จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 สหกรณ์ควรมีวิธีจูงใจให้สมาชิกมาสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือนให้มากและสม่ำเสมอด้วย โดยชี้ให้เห็นถึง การมีส่วนร่วมในสหกรณ์ ผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ เช่น เงินสมทบที่สวัสดิการ เงินสะสมจ่ายให้กับทายาทของสมาชิกเมื่อเสียชีวิต วงเงินกู้ยืมที่เพิ่มขึ้นอยู่กับเงินสะสมของสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนควรระดมเงินฝากประเภทออมทรัพย์ และเงินฝากประจำระยะยาวจากสมาชิกให้มากขึ้น พร้อมกับปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากอย่างน้อยให้เท่ากับสถาบันการเงินอื่นเพื่อดึงดูดให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์มากขึ้น เป็นการเพิ่มทุนหมุนเวียนสหกรณ์ นอกจากนี้สหกรณ์ควรมีการจัดทำตารางสถิติการสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือนของสมาชิกทุกคนเปิดเผยไว้ที่สำนักงานสหกรณ์ เพื่อจะได้ทราบความสม่ำเสมอในการสะสมเงินค่าหุ้นของสมาชิก ในทำนองเดียวกันควรมีสถิติการเข้าร่วมประชุมของสมาชิกแต่ละครั้งด้วย เพื่อจะได้ทราบความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมประชุมของสมาชิก

5.2.2 การระดมเงินจากสมาชิกที่มีรายได้นั้นแน่นอนแล้ว สหกรณ์เครดิตยูเนียนต้องสอนให้สมาชิกประหยัดและมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน เสนอแนะการเพิ่มรายได้ นอกจากวิธีการที่สมาชิกทำอยู่เดิม หากเป็นไปได้สหกรณ์เครดิตยูเนียนควรจัดหาอาชีพเสริมมาให้สมาชิกได้ทำหลังจากว่างเว้นจากฤดูกาลทำนาแล้ว เป็นการทำให้สมาชิกได้ร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดรายได้ให้กับมวลสมาชิก

5.2.3 ควรที่จะจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับหลักการของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ตลอดจนระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ให้เป็นที่เข้าใจทั้งกรรมการและสมาชิก ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้สอดคล้องกัน อันเป็นผลนำไปสู่ความสำเร็จของสหกรณ์ สำหรับการจัดอบรมนั้นควรจัดในช่วงที่สมาชิกส่วนใหญ่ว่างเว้นจากฤดูกาลทำนา เพื่อให้สมาชิกได้มาอบรมโดย

พร้อมเพรียงกัน โดยต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วถึงกัน และที่สำคัญองค์กรที่ทำหน้าที่ในด้านให้การศึกษาอบรม เช่น ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย สหนิคมสหกรณ์แห่งประเทศไทย ควรร่วมมือและประสานงานให้สอดคล้องกันด้วย

5.2.4 สหกรณ์เครดิตยูเนียนแต่ละแห่งควรมีกรรมการและสมาชิกไปทัศนศึกษาดูงานสหกรณ์เครดิตยูเนียนอื่น ๆ อาจจะเป็นภายในจังหวัดหรือต่างจังหวัด ทั้งนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนทรรศนะต่าง ๆ ระหว่างสมาชิก อันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงสหกรณ์เครดิตยูเนียนของตนให้ดีขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจในสหกรณ์ของตน

5.2.5 ควรจัดให้มีการพัฒนาผู้นำในท้องถิ่นเพื่อจัดเตรียมบุคคลที่จะสามารถสืบทอดเจตนารมณ์ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยที่มีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนั้นควรมีการประกาศเกียรติคุณบุคคลผู้นำที่มีประสิทธิภาพทางสหกรณ์ให้สมาชิกทุกคนรู้จักและยอมรับจนเกิดความศรัทธาในตัวบุคคล ตลอดจนงานสหกรณ์อื่นจะนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5.2.6 จากผลการศึกษาพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยส่วนรวมตามทฤษฎีการรวมการ ($r = -.1635 : P < .05$) และตามทฤษฎีสมาชิก ($r = -.1187 : P < .05$) เมื่อขยายถึงกรรมการและสมาชิกเพศชายมีภาระต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนสูง ในทางตรงกันข้ามกรรมการและสมาชิกเพศหญิงส่วนใหญ่มีหน้าที่ต้องดูแลบุตรหลาน จึงไม่มีเวลาเข้าไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงควรมีการจัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กซึ่งเป็นบุตรหลานของสมาชิก เพื่อที่จะให้กรรมการและสมาชิกที่เป็นเพศหญิงมีเวลาทำงานอย่างเต็มที่ และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับสหกรณ์บ้าง

5.2.7 จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้ง 7 แห่ง ยังขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งผู้จัดการและพนักงานบัญชี ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญซึ่งพอจะมีแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

- ให้สหกรณ์แต่ละแห่งทำหน้าที่ลงใบเสร็จรับเงินแล้วส่งข้อมูลทั้งหมดไปยังศูนย์ประสานงานเครดิตยูเนียนภาคเหนือ เพื่อนำข้อมูลมาเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์

- ให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่พื้นที่ใกล้เคียงกันประมาณ 4-5 สหกรณ์รวบรวมเงินเพื่อนำมาจัดจ้างผู้จัดการแล้วให้เวียตนอกปฏิบัติงานในสหกรณ์แต่ละแห่ง

- ให้อาสาสมัครในท้องถิ่น เช่น นักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีความรู้ด้านสหกรณ์ บัญชี เข้าไปช่วยแนะนำความรู้ให้แก่สมาชิก ทั้งนี้ขุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทยควรจัดการอบรมให้อาสาสมัคร พร้อมกับทำประกันชีวิตให้อาสาสมัครทุกคนด้วยเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

5.2.8 จากการศึกษพบว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียนยังไม่มีที่ตั้งและสำนักงานเป็นของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์ยังขาดเงินทุนที่จะนำมาจัดซื้อที่ดินและสร้างสำนักงาน ดังนั้น สหกรณ์ควรที่จะจัดสรรจากกำไรสุทธิเป็นค่าใช้จ่ายไว้ส่วนหนึ่ง รวบรวมไว้เพื่อซื้อที่ดินและสร้างสำนักงาน ทั้งนี้อาจขอความร่วมมือทั้งแรงทรัพย์ แรงกาย จากสมาชิกทุกคนด้วย นอกจากนั้นขุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทยควรช่วยเหลือ เงินสวัสดิการด้านนี้ด้วย โดยให้สหกรณ์กู้ยืมและคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ถูกลง

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ควรเพิ่มเติมประเด็นอื่น ๆ เพื่อหาความสัมพันธ์กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามการคณะกรรมการและสมาชิก ได้แก่ ลักษณะการเข้าเป็นสมาชิก การส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน หลักสูตรที่เคยฝึกอบรม ประสิทธิภาพในการฝึกอบรม เป็นต้น เป็นการศึกษาว่ามีตัวแปรใดอีกบ้างที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชนตามการคณะกรรมการและสมาชิกนอกจากตัวแปร 8 ตัวแปร ที่ได้ศึกษาไปแล้วนั้นแล้วควรนำมาวิเคราะห์ Multiple regression เพื่อที่จะศึกษาถึงความสามารถในการทำนายผลต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน ได้ก็เปอร์เซ็นต์

5.3.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนตามการคณะกรรมการและสมาชิก ระหว่างสหกรณ์เครดิตยูเนียน 2 สหกรณ์

5.3.3 ควรขยายพื้นที่ในการวิจัยให้กว้างขวางออกไปอีก เพราะสหกรณ์-
เครดิตยูเนียนมีการจัดตั้งอยู่ทั่วไปในหลายจังหวัดในประเทศไทย ซึ่งการศึกษาในหลาย ๆ
พื้นที่จะทำให้เห็นภาพโดยส่วนรวมของบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนได้

เอกสารอ้างอิง

กษยา ไตรสุรัตน์ และปรีชา อุตระกุล. 2531. ผลการวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินการ
สำหรับออมทรัพย์และความรู้ความเข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ : ศึกษา
เฉพาะกรณีสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมาจำกัด. กรุงเทพมหานคร : สันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย.

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรชา. 2531. ผลการวิจัยเรื่องปัญหาที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม
เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : สันนิบาตสหกรณ์
แห่งประเทศไทย.

ชบวน พลตรี. 2530. มนุษย์กับสังคม. ตำราเอกสารวิชาการ ฉบับที่ 7
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย. 2524. สหกรณ์เครดิตยูเนียน. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์วิธรรม.

_____ . 2529. คู่มือสหกรณ์เครดิตยูเนียนสำหรับ
สมาชิก. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิชาการชุมนุม.

เดือนจิต สารีบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมทรัพย์
ของสมาชิก : ศึกษาเฉพาะกรณีออมทรัพย์นครราชสีมาจำกัด. กรุงเทพมหานคร :
วิทยาลัยพัฒนศึกษาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถวิล เลิศประเสริฐ. 2523. วิสาหกิจสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ทวี พิมพ์. 2528. การพัฒนาร่วมชน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโอเอสวันดีงเฮาส์
จำกัด.

ธรรมณู สิริพันธ์. 2530. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงบทบาทในการสื่อสารของเกษตรกรตำบลในจังหวัดพัทลุง. เชียงใหม่ : วิทยาลัยปริญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

นำชัย ทนุผล. 2529. ผลการวิจัยเรื่องการสนองตอบของประชาชนที่มีต่อโครงการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ระยะที่ 2 (2526 - 2529). เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

_____. 2531. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ อ้างถึง AERA 1977. Mini Presentation, Darwin Hondel.

_____. อ้างถึง CHUA, L.A. 1984. A guide in preparing a research proposal. UPLB, College, Lahuna.

นำชัย ทนุผล และสุริยา ทนุผล. 2530. นิตยสารชุมชน : หลักและทฤษฎี. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2527. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาศึกษาศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประพันธ์ เสวตนันท์. 2525. "วิธีการสหกรณ์ที่มีผลต่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทย" สหกรณ์ (ตุลาคม - ธันวาคม 2525) : 10.

ประเสริฐ จรรยาสุภาพ. 2530. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมสหกรณ์บางประการกับพฤติกรรมของสมาชิกสหกรณ์ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์นิคมสันทรายจำกัด จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยาลัยปริญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ปรีชา กลิ่นรัตน์. 2520. รายงานการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชุมชนในชนบท.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เฟื่อน ไชยสร และคณะ. 2524. ผลงานวิจัยเรื่อง การสำรวจสภาพภาพปัญหาและ
ความต้องการของชุมชนในเขตพัฒนาภาคเหนือ. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. 2528. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา สว.601 (จิตวิทยา
สังคมศาสตร์). กรุงเทพมหานคร : หลักสูตรปริญญาโท, คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิลทิพย์ สารวิจิตร. 2525. ยุทธศาสตร์การพัฒนาดตนเองและบุคลากรจากระดับอนุปริญญา
ถึงปริญญาเอก. กรุงเทพมหานคร : พงษ์เจริญการพิมพ์.

นัฒน์ สุจ้านงค์ ดัชนีชัย สิงหนเนตร ประทีป คชศิลา และเพทาส ประทุมทอง. 2524.
การพัฒนาระบบแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

นัทยา สายหนู. 2524. กลไกของสังคม. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ไพบูลย์ ช่างเรือน. 2516. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แนวฟ้า.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2528. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2526. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
สหกรณ์ หน่วยที่ 1 - 7. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

บรรจง สิทธิชัย. 2522. ผลการวิจัยเรื่องภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์
นิคมสหกรณ์จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2521 - 2522. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ชนิดี เจ้านัก. 2528. พฤติกรรมความคิดเห็นและความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์
ที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์นครบุรีรัมย์จำกัด จังหวัดบุรีรัมย์.

กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยพัฒนศึกษาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ้างถึง
Pursell, Arthur H. 1959. Rural Credit Unions in Indiana
Newyork : US Government Printing offices.

เขาวงษ์ เพ็ชรบุญศรี. 2520. ผลการศึกษาการพัฒนารวมชนในรูปสหกรณ์นิคม.

กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยพัฒนศึกษาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัชไมร์ เสวทรุโจ. 2528. สังคมวิทยานบท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิชจำกัด.

ลือชา ชวรมวินัยสถิต. 2528. บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนารวมชนใน
จังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยพัฒนศึกษาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิรัช เตียหงษากุล. 2529 ก. หลักการพัฒนารวมชน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน
จำกัดทิพย์อักษร.

_____. 2529 ข. บทบาทของสถาบันการศึกษากับการพัฒนารวมชนชนบท.

กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์อักษร.

_____. 2531. การพัฒนารวมชนเปรียบเทียบกับการพัฒนารวมชนตามอุดมการณ์
ประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

ศรีสุนทร จำปา. 2524. การพัฒนาชนบท : แนวโน้มความสัมพันธ์ผลทางการพัฒนาของโครงการหมู่บ้านสหกรณ์อำเภอสีมำแพง จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยปริญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมิง จงกะสิกิจ. 2531 ก. ประวัติความเป็นมาและปรัชญาของขบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนียน. ภาควิชาบริหารธุรกิจและสหกรณ์, คณะวิชาวิทยาการจัดการ, วิทยาลัยครูลำปาง (โรเนียว).

_____. 2531 ข. "บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชนบทไทย" วิทยาการจัดการสาร. (มกราคม 2530) : 19 แปลจาก Asian Confedevation of Credit Unions 1985. The role of Credit Unions in Rural Development : Philippines.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2523. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์จำกัด.

สันนิบาตเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย. 2521. สหกรณ์เครดิตยูเนียน. กรุงเทพมหานคร : สันนิบาตสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย.

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. 2530. เฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา 5 รอบ เนื่องใน "วันสหกรณ์แห่งชาติ". กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมบัติ นันทวิจิตร. 2527. "สหกรณ์เครดิตยูเนียนกับการพัฒนาชนบท" 68 ปีวันสหกรณ์ 26 (กุมภาพันธ์ 2527) : 36.

สมเดช สิทธิพงศ์นิเทศ. 2523. บทบาทของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขตในภารสนับสนุนงานพัฒนาชนบทของจังหวัดและอำเภอ : ศึกษาจากกรณีของพัฒนาการจังหวัดและพัฒนาการอำเภอ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมบูรณ์ ศาลชาชีวิน. 2526. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ :
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมศักดิ์ ศรีมานโนชน. 2523. การสหกรณ์เครดิตยูเนียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
โอเดียนสโตร์.

สุนัตรา สุภาพ. 2528. สังคมวิทยา (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร
: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.

สุวิทย์ ชัยวรพันธ์. 2509. พัฒนาชนบทในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สหประชาพานิชย์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2525. "ทศวรรษแห่ง
การพัฒนาชนบท" ชนบทไทย 2524. (กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี) : 1 - 2.

_____. 2528. "แผนฉบับที่ 1-5
: สาธารณะและผลการพัฒนาโดยสังเขป" เศรษฐกิจและสังคม (มกราคม - กุมภาพันธ์
2528) : 54.

เสาวคนธ์ สุดสาสดี. 2524. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมรา พงศาพิชญ์. 2521. สังคมและวัฒนธรรม มุ่งสู่กับสังคม. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย หิรัญโต. 2526. สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

อุไรวรรณ อรุณาทิตย์. 2531. ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของสมาชิกที่มีต่อร้านสหกรณ์นครเชียงใหม่จำกัด. เชียงใหม่ : วิทยาลัยนันทวิทยาโก, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

Asian Confederation of credit unions. 1986. Credit Union Successes and Failures. Bangkok : Thailand confederation of credit union cooperative Co.

Morgan, C.T. 1951. Introduction of Psychology. Newyork : Mecrawhill Book Co.

Salapatex, S. S. and Philip S. 1973. Socialization Ohio : Charlex E Merill Publishing Company.

Sarbin, T.R. 1972. "Role : Phychological Aspects" International Encyclopedia of the Social Sciences Vol. 13 & 14 New york : the Macmillan Co.

แบบสอบถาม

เรื่อง

บทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับส่วนร่วมในการพัฒนา
กรรมการดำเนินการและสมาชิกในจังหวัดลำปาง

ชื่อผู้สัมภาษณ์..... วันที่..... เดือน..... ปี.....

ชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....

ที่อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัดลำปาง

เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน..... ตำแหน่ง.....

ตอนที่ 1 1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิก

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ..... ปี

3. สถานภาพ

1. โสด

2. สมรส

3. หย่าร้าง

4. หม้าย

4. ทำนจบการศึกษาในระดับใด

1. ต่ำกว่า ป.4

2. ป.4 หรือเทียบเท่า

3. ป.6, หรือเทียบเท่า

4. มศ.3 หรือเทียบเท่า

5. มศ.5, ม.6, ปวช.

6. อนุปริญญา

7. ปริญญาตรี

8. อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นเวลา.....ปีเดือน

6. จำนวนบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันที่ต้องรับภาระเลี้ยงดู (ได้แก่เด็ก คนชรา ผู้ทุพพลภาพที่ไม่สามารถทำงานได้)

1. ไม่มี

2. 1-3 คน

2. 4-6 คน

4. 7 คนขึ้นไป

7. อาชีพหลัก

1. เกษตรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์)

2. รับจ้างนอกฟาร์ม

3. ค้าขาย

4. รัฐวิสาหกิจ

5. รับราชการ/บำนาญ

6. อื่น ๆ (ระบุ).....

8. รายได้ของท่านในรอบปีที่ผ่านมา

รายได้จากพืช

ชนิดของพืช	พื้นที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิตที่ได้ (ถัง)	ปริมาณ ผลผลิตที่ขาย (ถัง)	ราคา/ หน่วย (บาท)	รวม รายได้ (บาท)
ข้าว					
ถั่วเหลือง					
พืชอื่น ๆ					

รายได้จากสัตว์

ชนิดของสัตว์	จำนวนที่จำหน่าย (ตัว)	ราคา/หน่วย (บาท)	รายได้ (บาท)
.....			
.....			
.....			

รายได้ที่เป็นเงินสด

เงินเดือน	จำนวน.....	บาท
ค่าจ้าง	จำนวน.....	บาท
ค่าขาย	จำนวน.....	บาท
หาของไปมาขาย	จำนวน.....	บาท
อื่น ๆ (ระบุ).....	จำนวน.....	บาท

รวมรายได้ทั้งหมด (จากนี้, สัตว์, อื่น ๆ) จำนวน..... บาท

9. ทำส่งเงินค่าหักรายเดือน เดือนละ บาท

10. ท่านเป็นผู้ร่วมก่อตั้งหรือเข้าเป็นสมาชิกภายหลัง

1. ผู้ร่วมก่อตั้ง

2. เป็นสมาชิกภายหลัง

11. ในการเป็นสมาชิกท่านเคยเข้ารับการอบรมในโครงการใดของสหกรณ์หรือไม่

1. เคย

2. ไม่เคย

12. หากท่านเคยเข้ารับการอบรมตามข้อ 11 ท่านเข้ารับการอบรมในเรื่องใดบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. หลักสูตรเครดิตชุมชน 12 ชั่วโมง
2. หลักสูตรคณะกรรมการดำเนินการ
3. หลักสูตรคณะกรรมการเงินกู้
4. หลักสูตรคณะกรรมการการศึกษา
5. หลักสูตรคณะกรรมการอำนวยการ
6. หลักสูตรคณะกรรมการตรวจสอบกิจการ
7. หลักสูตร.....

13. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้เข้ารับการอบรมกับสหกรณ์เป็นจำนวน..... ครั้ง

14. การเดินทางไปติดต่อกับสหกรณ์ได้รับความสะดวกสบายมากน้อยเพียงใด

1. ไม่ค่อยสะดวกสบาย
2. สะดวกสบายพอสมควร
3. สะดวกสบายอย่างมาก

15. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ในการติดต่อกับสหกรณ์มากน้อยเพียงใด

1. ไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือเลย
2. ช่วยเหลือบ้างตามสมควร
3. ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

16. ท่านได้รับการช่วยเหลือจากกรรมการดำเนินการมากน้อยเพียงใด

1. ไม่ค่อยได้รับการช่วยเหลือเลย
2. ได้รับการช่วยเหลือบ้างตามสมควร
3. ได้รับการช่วยเหลือเป็นอย่างดี

1.2 ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกและคณะกรรมการ

17. ท่านเข้าใจว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่เป็นของใคร
 1. คณะผู้ก่อตั้ง
 2. คณะกรรมการดำเนินการ
 3. รัฐบาล
 4. องค์การศาสนา
 5. โรงเรียน
 6. สมาชิกทุกคน
18. ท่านเข้าใจว่าสหกรณ์คืออะไร
 1. องค์การของรัฐบาล
 2. องค์การของเอกชน
 3. องค์การธุรกิจที่สมาชิกร่วมตั้งขึ้น
 4. องค์การรัฐวิสาหกิจ
19. ในการออกเสียงในที่ประชุม สมาชิกทุกคนถือหลักปฏิบัติอย่างไร
 1. ออกเสียงได้เท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนมีอยู่
 2. 1 คน/1 เสียง
 3. ออกเสียงได้ตามปริมาณธุรกิจที่กระทำไว้กับสหกรณ์
 4. ถูกทุกข้อ
20. สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีคณะกรรมการดำเนินการกี่คณะ
 1. 2 คณะ
 2. 3 คณะ
 3. 4 คณะ
 4. 5 คณะ
21. บุคคลที่จะทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จคือใคร
 1. ผู้จัดการ
 2. สมาชิก
 3. คณะกรรมการ
 4. ถูกทุกข้อ
22. ท่านสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดคืออะไร
 1. ต้องการกู้เงิน
 2. ต้องการฝากเงินเนื่องจากได้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคาร
 3. ต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 4. เพื่อนบ้านชักชวน

23. ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนเมื่อะไรบ้าง

1. ได้สะสมเงินและกู้เงิน
2. ได้รับเงินปันผล
3. ได้เป็นสมาชิกและเจ้าของสหกรณ์
4. ถูกทำข้อ

24. หน้าที่ต่อไปนี้ เป็นของฝ่ายใด

(1) ถือใช้และแก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์

1. สมาชิก
2. กรรมการ
3. ผู้จัดการ

(2) เลือกตั้งและถอดถอนกรรมการดำเนินการ

1. สมาชิก
2. กรรมการ
3. ผู้จัดการ

(3) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดวงเงินกู้ยืมของสหกรณ์

1. สมาชิก
2. กรรมการ
3. ผู้จัดการ

(4) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานสหกรณ์

1. สมาชิก
2. กรรมการ
3. ผู้จัดการ

(5) ควบคุมการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ

1. สมาชิก
2. กรรมการ
3. ผู้จัดการ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทของสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย _/ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	น้อยที่สุด (0)
<u>บทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง</u>					
<u>ของสมาชิก</u>					
1. ในการส่งคืนเงินที่ท่านได้ปฏิบัติตามระเบียบการส่งคืนเงินอย่างเคร่งครัดมากน้อยเพียงใด					
*2. เมื่อถึงวันที่กำหนดให้ส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน ท่านเคยลืมส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนจนทำให้ไม่ตรงเวลามากน้อยเพียงใด					
*3. ท่านเห็นว่าในการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีช่องทางที่จะทำให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนของกลุ่มบุคคลใดกลุ่มหนึ่งมากน้อยเพียงใด					
*4. เวลาที่มีการประชุม สมาชิกได้ขาดการประชุมมากน้อยเพียงใด					
5. ในการประชุมหรือทำกิจกรรมใด ๆ ที่นัดหมายกันไว้ สมาชิกได้มาพร้อมเพรียงและตรงเวลามากน้อยเพียงใด					
*6. "เงินรายได้ควรไว้ให้ใช้หมดเพราะไม่ว่าเราจะมีชีวิตอยู่อีกนานเท่าไร" ท่านเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้มากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	น้อยที่สุด (0)
7. สภามณฑลเศรษฐกิจเน้นทำให้ท่าน มีการสะสมทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น มากน้อยเพียงใด					
<u>บทบาทการดำเนินงานตามหลัก</u>					
<u>ประชาธิปไตย</u>					
8. ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ- ดำเนินงานได้มีการเปิดโอกาสให้ สมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งได้ โดยเสรีมากน้อยเพียงใด					
*9. ท่านเห็นว่าสภามณฑลจะมีความ ลำเอียงไม่คอยให้ความเป็นธรรม แก่สมาชิก มีการเล่นพรรคเล่นพวก มากน้อยเพียงใด					
10. ในการดำเนินงานของสภามณฑล เศรษฐกิจเน้น คณะกรรมการ ดำเนินการรับฟังความคิดเห็น ของสมาชิกมากน้อยเพียงใด					
11. เมื่อมีการประชุมใหญ่ สมาชิกได้ อภิปรายเพื่อเสนอแนวทางในการ กำหนดนโยบายการดำเนินงาน ของสภามณฑลมากน้อยเพียงใด					
12. ท่านเห็นว่าสมาชิกได้ปฏิบัติตาม ระเบียบหรือข้อบังคับที่เกิดจาก มติของที่ประชุมมากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	น้อยที่สุด (0)
13. วิธีการที่ได้มาซึ่งคณะกรรมการ ดำเนินการโดยการเลือกตั้งใน ที่ประชุมใหญ่ขึ้น ท่านเห็นว่าเป็น วิธีที่บริสุทธิ์ ยุติธรรมมากน้อย เพียงใด					
14. การขอมติในที่ประชุมในกรณีต่าง ๆ ท่านยกมือโหมติในที่ประชุมด้วย ตัวท่านเอง โดยไม่ยกมือตามคนอื่น มากน้อยเพียงใด					
<u>บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก</u>					
15. ท่านเคยชักชวนสมาชิกที่มีเงินฝาก ธนาคารให้ถอนเงินมาฝากไว้กับ สหกรณ์เครดิตยูเนียนมากน้อย เพียงใด					
16. และเพื่อนที่ท่านชักชวนนั้น เขาได้ นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เครดิต- ยูเนียนมากน้อยเพียงใด					
17. เมื่อมีการประชุมทุกครั้ง สมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนได้เข้าร่วม ประชุมมากน้อยเพียงใด					
18. เมื่อมีการประชุม ท่านได้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการของ สหกรณ์เครดิตยูเนียนมากน้อย เพียงใด					

ข้อความ	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	น้อยที่สุด (0)
19. ท่านได้มีส่วนในการวางแผนนโยบาย ของสหกรณ์เครดิตยูเนียนร่วมกับ คณะกรรมการสหกรณ์เครดิตยูเนียน มากน้อยเพียงใด					
20. ท่านจะอุทิศเวลาได้มากน้อยเพียงใด หากท่านได้รับคำขอร้องจาก คณะกรรมการสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้ไปเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการของสหกรณ์- เครดิตยูเนียนในชุมชนอื่น ๆ					
21. ท่านเคยไปชักจูงและแนะนำให้ เพื่อนบ้านอื่น ๆ สมัครเข้ามาเป็น สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน มากน้อยเพียงใด					
22. ท่านเต็มใจยอมรับตำแหน่งมาก น้อยเพียงใด เมื่อท่านได้รับ เลือกเป็นกรรมการดำเนินการ ในสหกรณ์เครดิตยูเนียน					
23. ท่านเต็มใจเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ แรงทรัพย์เพื่อช่วยเหลือ เพื่อนสมาชิกที่เดือดร้อน เช่น ไฟไหม้บ้าน มากน้อยเพียงใด					

บทบาทในการใช้และพัฒนากฎหมายการ
ในท้องถิ่น

ข้อความ	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	น้อยที่สุด (0)
24. สหกรณ์เครดิตยูเนียนได้ใช้วัดหรือ โรงเรียนที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็น ที่ประชุมหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ มากน้อยเพียงใด					
25. ในชุมชนของท่านได้มีผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร ครู ตำรวจ ได้เข้ามาเป็นสมาชิก สหกรณ์เครดิตยูเนียนมากน้อย เพียงใด					
26. ท่านเห็นว่าเงินสหภาพประโยชน์ ที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนได้จัดสรร ได้นำมาใช้ในกิจการของท้องถิ่น เช่น เป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียน ยากจน สร้างสนามเด็กเล่น ม้านั่งตามโคนไม้ ศาลาพักผ่อน มากน้อยเพียงใด					
27. สหกรณ์เครดิตยูเนียนของท่านได้ เคยพาสมาชิก ไปดูงานสหกรณ์ เครดิตยูเนียนอื่น ๆ มากน้อย เพียงใด					
28. เมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้มีการ เปลี่ยนกรรมการดำเนินการ ได้มี การเปลี่ยนกรรมการกันโดยเลือก สมาชิกอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้เป็น กรรมการเข้ามาเป็นกรรมการ มากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	น้อยที่สุด (0)
29. คณะกรรมการดำเนินการของสภามหาวิทยาลัย ได้นำแนวความคิดของสมาชิกที่เสนอ ต่อที่ประชุมมาปรับใช้ในการ ดำเนินงานสภามหาวิทยาลัยน้อยเพียงใด					
30. ในวันเทศกาลที่สำคัญเนื่องในวัน สภามหาวิทยาลัยได้ถือโอกาสทำ ประโยชน์ให้แก่ชุมชน เช่น ระดมพลังสมาชิกช่วยกันพัฒนา บริเวณในชุมชนของท่านมากน้อย เพียงใด					
<u>บทบาทในการร่วมมือและประสานงาน</u> <u>กับหน่วยงานภายนอก</u>					
31. หน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น อนามัย หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ การศึกษา นอกโรงเรียน พัฒนาการเกษตร ความร่วมมือจากสภามหาวิทยาลัยเห็น เพื่อช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านของท่าน มากน้อยเพียงใด					
32. ท่านจะมีเวลาได้มากน้อย เพียงใดที่จะเข้าฝึกอบรม สัมมนา กับหน่วยงานราชการ เช่น วิทยาลัยครู ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และ อื่น ๆ มากน้อยเพียงใด					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(4)	(3)	(2)	(1)	(0)
33. ท่านเต็มใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรม การบัญชีและหลักสูตรอื่น ๆ กับ ชุมมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทยมากน้อยเพียงใด					
34. สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ท่านเป็น สมาชิกอยู่มีความพร้อมมากน้อย เพียงใดที่จะต้อนรับสมาชิกสหกรณ์ เครดิตยูเนียนต่างประเทศหรือ สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จังหวัดอื่น ๆ ที่มาเยี่ยมชม กิจกรรมของสหกรณ์					
35. สหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ท่าน เป็นสมาชิกอยู่มีความพร้อมที่จะ เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ ข่าวสารและจัดอบรมประชาชน ในหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด					
36. สหกรณ์เครดิตยูเนียนของท่านควร จัดทัศนาวรนำสมาชิกไปเยี่ยมชม กิจกรรมสหกรณ์อื่น ๆ เป็นประจำทุกปี ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด					
37. คำกล่าวที่ว่า "สหกรณ์เครดิตยูเนียน มีบทบาทในการสร้างงานให้กับสมาชิก ในท้องถิ่น" "สหกรณ์เครดิตยูเนียนของ ท่านเคยมีบทบาทดังกล่าวนี้มากน้อย เพียงใด					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายวงกลม ☐ หรือเติมข้อความที่ตรงกับความจริง
(สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. สหกรณ์ของท่านประสบปัญหาด้านการสะสมเงินค่าหุ้นรายเดือนอะไรบ้าง
 1. สมาชิกสะสมเงินแต่ละครั้งน้อย เนื่องจากรายได้น้อย
 2. สมาชิกมาสะสมเงินไม่ตรงเวลา ไม่สม่ำเสมอ
 3. สหกรณ์ไม่กำหนดวันสะสมที่แน่นอน
 4. อื่น ๆ (ระบุ)
 5. ไม่มีปัญหา
2. สหกรณ์ของท่านประสบปัญหาในด้านกู้เงินอะไรบ้าง
 1. ไม่มีเงินทุนเพียงพอแก่ความต้องการกู้
 2. สมาชิกไม่ส่งเงินกู้ตามกำหนด
 3. หาบจุศลที่จะมาค้าประกันในการกู้ได้ยาก
 4. ต้องใช้เวลานานกว่าจะได้รับอนุมัติให้กู้
 5. กู้ได้ไม่เท่าจำนวนที่ขอกู้
 6. อื่น ๆ (ระบุ)
 7. ไม่มีปัญหา
3. ปัญหาด้านการทำงานของคณะกรรมการดำเนินการ
 1. กรรมการไม่เสียสละเวลาอย่างเต็มที่
 2. กรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่
 3. กรรมการขาดความซื่อสัตย์ โดยเฉพาะการกู้เงิน
 4. กรรมการทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม ไม่มีผลงาน
 5. กรรมการใช้ระบบเผด็จการ เล่นพรรคเล่นพวก
 6. อื่น ๆ (ระบุ)
 7. ไม่มีปัญหา

4. ปัญหาด้านสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

1. สมาชิกขาดความสามัคคี
2. สมาชิกขาดการประชุม
3. สมาชิกขาดความรับผิดชอบ เช่น ขาดการส่งเงินชำระหนี้
4. สมาชิกขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
5. อื่น ๆ (ระบุ)
6. ไม่มีปัญหา

5. ปัญหาด้านผู้จัดการและพนักงานของสหกรณ์

1. ยังขาดบุคลากรในการทำงาน
2. ไม่มีความคล่องตัวในการทำงาน
3. บุคลากรไม่โน้มน้าว ให้บริการไม่ดี
4. การจัดจ้างพนักงานยังใช้ระบบเครือญาติ
5. ขาดความรับผิดชอบ ไม่ซื่อสัตย์
6. อื่น ๆ (ระบุ)
7. ไม่มีปัญหา

6. ปัญหาด้านที่ตั้งและสำนักงานของสหกรณ์

1. สำนักงานอยู่ไกลชุมชน ติดต่อไม่สะดวก
2. สำนักงานยังไม่เป็นของตนเอง อาศัยบ้านการรวมการ
3. สำนักงานยังไม่เป็นของตนเอง ต้องเช่าอยู่
4. สำนักงานคับแคบไม่กว้างพอ ทำให้ขยายงานลำบาก
5. อื่น ๆ (ระบุ)
6. ไม่มีปัญหา

7. ปัญหาด้านอื่น ๆ

1. เวลาเปิด-ปิด สำนักงานยังไม่เหมาะสม ควรเพิ่มเสาร์-อาทิตย์
2. การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบระเบียบขาดการค้นหา
3. การจัดทำบัญชียังไม่ถูกต้อง

4. หน่วยงานที่ไม่ให้ความร่วมมือกับสหกรณ์เท่าที่ควร
5. สหกรณ์ยังขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
6. อื่น ๆ (ระบุ)
7. ไม่มีปัญหา

8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

ประวัติสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประวัติศาสตร์เครดิตยูเนียน

จุดเริ่มต้นของสหภาพเครดิตยูเนียน

เครดิตยูเนียนได้เริ่มมีขึ้นที่ประเทศเยอรมันเป็นครั้งแรก โดย เฟรดเดอริก วิลเลียม ไรฟ์ไเฟเซน (Friedrich Wilhelm Raiffeisen) ได้ตั้งสมาคม "เฮดเดส-ดอร์ฟเครดิตยูเนียน" (Heddesdorf Credit Union) ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1864 ณ เมือง เฮดเดสดอร์ฟ (Heddesdorf) โดยวางหลักการที่สำคัญสำหรับการดำเนินงานไว้ 5 ประการ คือ

1. 1 คน 1 เสียง
2. สมาชิกเท่านั้นที่จะกู้เงินได้
3. คุณสมบัติของสมาชิกคือสิ่งสำคัญที่สุด
4. เงินกู้จะให้ได้ก็เพื่อประสงค์จะดับทุกข์ร้อนและเพิ่มผลผลิต
5. ต้องมีวงสัมพันธ์เดียวกัน

หลังจากที่ไรฟ์ไเฟเซนประสบผลสำเร็จในการจัดตั้งเครดิตยูเนียนแล้ว เขาก็ได้อุทิศตนเพื่อกิจการเครดิตยูเนียนออกไปยังเมืองต่าง ๆ ในประเทศเยอรมัน ก่อนหน้าที่เขาจะถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1888 ได้มีการจัดตั้งเครดิตยูเนียนถึง 425 แห่ง และได้มีผู้สร้างอนุสาวรีย์ให้กับไรฟ์ไเฟเซน โดยจารึกไว้ที่อนุสาวรีย์ว่า "บิดาแห่งเครดิตยูเนียน" เมื่อเครดิตยูเนียนได้รับความสำเร็จจากประเทศเยอรมัน ก็ได้มีผู้นำเอาหลักการนี้ไปแพร่หลายยังประเทศต่าง ๆ ทั่วทุกทวีป

ประวัติเครดิตยูเนียนในประเทศไทย

เมื่อปี พ.ศ. 2505 องค์การเพื่อชีวิต สังคม และเศรษฐกิจในเอเชีย ได้นำเอาแนวความคิดแบบ "เครดิตยูเนียน" เข้ามาในประเทศไทย โดยจัดให้มีการประชุมในหัวข้อเรื่อง "งานออมทรัพย์พัฒนา" ขึ้นที่กรุงเทพฯ ในครั้งนั้นคำว่า "ออมทรัพย์พัฒนา" ก็คือ "เครดิตยูเนียน" นั่นเอง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 คนไทยเริ่มรู้จักเครดิตยูเนียนขึ้นเมื่อผู้เผยแพร่ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิกคณะเซชูอิส ได้จัดการสัมมนาระดับชาติขึ้นที่บ้านเซเวียร์ ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาเครดิตยูเนียน" โดยมีผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมสัมมนา คือ ประเทศ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกง และประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2507 นายแพทย์ ชวลิต จิตฺรานุเคราะห์ และบาทหลวงบอนเนงค์ ซึ่งเป็นนักพัฒนาในแหล่งสลัมห้วยขวาง ได้ร่วมกันจัดตั้ง "ศูนย์กลางเทวา" ขึ้นเพื่อใช้เป็น ที่อบรมผู้ใหญ่ขึ้นที่สลัมห้วยขวาง และได้ขยายนำเอาหลักการของเครดิตยูเนียนมาใช้ในการ พัฒนาคนในแหล่งสลัมนี้

ในที่สุดในปี พ.ศ. 2508 ก็ได้มีการจัดตั้งเครดิตยูเนียนขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่ศูนย์กลางเทวา โดยใช้ชื่อว่า "เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา" มีนายอัมพร วัฒนวงศ์ เป็นผู้นำ ร่วมกับสมาชิกอีก 13 คน มีทุนดำเนินการในครั้งแรกจำนวน 860 บาท และในปลายปีนั้นเองประมาณต้นเดือนพฤศจิกายน สมาคมเครดิตยูเนียนโลก (Credit Union International Association : CUNA) ได้จัดสัมมนาขึ้นที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในหัวข้อเรื่อง "เครดิตยูเนียน" ทั้งนี้โดยความร่วมมือของรัฐบาลในขณะนั้น และได้มี ประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชียมาเข้าร่วมประชุม หลังจากได้แนวความคิดแบบเครดิตยูเนียน ก็ได้แพร่หลายและได้มีการจัดตั้งขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ มากขึ้น

ภาคผนวก ค.

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความถี่ของแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา
การกำหนดระดับคะแนนในเรื่องความระมัดระวังในการให้บริการ
และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหภาพ
พรรคของกรรมการและสมาชิกต่อบทบาทสหภาพเศรษฐกิจในชุมชน

การหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) สูตรที่ใช้คำนวณคือ

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{S_1^2}{S_t^2} \right)$$

r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่น

k = จำนวนข้อสอบของข้อสอบทั้งฉบับ

S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

การกำหนดระดับคะแนนในเรื่องความสะอาดในการใช้บริการจากสหกรณ์

คะแนน 7 - 9 ได้รับความสะอาดดี

คะแนน 4 - 6 ได้รับความสะอาดพอควร

คะแนน 1 - 3 ได้รับความสะอาดน้อย

การกำหนดระดับคะแนนในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

คะแนน 9 - 12 มีความรู้ความเข้าใจสูง

คะแนน 5 - 8 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

คะแนน 1 - 4 มีความรู้ความเข้าใจน้อย

ในการวัดทัศนคติของกรรมการและสมาชิกที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ต่อชุมชน ผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด ได้คะแนน 4 คะแนน

เห็นด้วยมาก ได้คะแนน 3 คะแนน

เห็นด้วยปานกลาง ได้คะแนน 2 คะแนน

เห็นด้วยน้อย ได้คะแนน 1 คะแนน

เห็นด้วยน้อยที่สุด ได้คะแนน 0 คะแนน

การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความแตกต่างกันระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิต-
ยูเนียนต่อชุมชน ตามการวิเคราะห์ของกรรมกรและสมาชิก โดยใช้ t - test เพื่อหาความ
แตกต่างจากสูตร

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{\sqrt{s_1^2/n_1 + s_2^2/n_2}}$$

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1, 2
 S_1^2, S_2^2 คือ ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1, 2
 n_1, n_2 คือ จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1, 2

การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน
ต่อชุมชนกับตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็น
สมาชิก รายได้ การเข้ารับการศึกษอาบรม ความสะดวกในการใช้บริการ และความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ โดยใช้ Pearson product - moment correlation มีสูตร
ดังนี้

$$r = \frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})(Y_i - \bar{Y})}{\left\{ \left[\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})^2 \right] \left[\sum_{i=1}^N (Y_i - \bar{Y})^2 \right] \right\}^{1/2}}$$

X_i = ค่าสังเกตของตัวแปร X
 Y_i = ค่าสังเกตของตัวแปร Y
 $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวแปร X
 $\bar{Y}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวแปร Y
 N = จำนวนตัวอย่าง

ภาคผนวก ง.

ผลการวิเคราะห์ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

ตารางภาคผนวก ง ที่ 1 การสะท้อนของการมการละสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่มีต่อบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนในชุมชน

ชนิดของบทบาท		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
<u>บทบาทที่ส่งเสริมการช่วยเหลือตนเอง</u>								
1. ในการส่งคืนเงินกู้ท่านได้ปฏิบัติตามระเบียบ	กก.	53	23	23	1	2	3.216	0.961
การส่งคืนเงินกู้เคร่งครัดมากน้อยเพียงใด	สช.	178	59	42	8	18	3.216	1.147
"2. เมื่อถึงวันกำหนดส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน ท่านเคย	กก.	26	5	16	7	48	2.451	1.686
ลืมส่งเงินจนทำให้ไม่ตรงเวลามากน้อยเพียงใด	สช.	62	25	38	30	150	2.593	1.618
"3. ท่านเห็นว่าสหกรณ์มีช่องทางทำให้เกิดการ	กก.	3	8	16	17	58	3.167	1.135
แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนมากน้อยเพียงใด	สช.	28	48	51	33	145	2.716	1.423
"4. เวลาที่มีการประชุม สมาชิกขาดการประชุม	กก.	3	18	46	22	15	2.294	1.001
มากน้อยเพียงใด	สช.	24	84	126	44	47	2.085	1.132
5. ในการประชุมหรือทำกิจกรรมที่นัดหมายกันไว้	กก.	8	23	50	15	6	2.118	0.957
สมาชิกมาพร้อมเพรียงตรงเวลามากน้อยเพียงใด	สช.	57	72	129	32	15	2.407	1.060
"8. "เงินรายได้ควรรับใช้ให้หมดเพราะไม่ว่าจะมี	กก.	6	5	6	16	69	3.343	1.165
ชีวิตอยู่อีกนานเท่าไร" เห็นด้วยกับคำกล่าวนี	สช.	19	12	25	27	222	3.380	1.178
มากน้อยเพียงใด								
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียนทำให้ท่านมีการสะสมทรัพย์สิน	กก.	45	3	19	-	-	3.255	0.754
เพิ่มมากขึ้นมากน้อยเพียงใด	สช.	123	108	66	6	4	3.108	0.899

ตารางภาคผนวก ง ที่ 1 (ต่อ)

ชนิดของบทบาท		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
<u>บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย</u>								
8. ในการเลือกตั้งกรรมการได้มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งโดยเสรี	กก.	72	24	4	1	1	3.618	0.704
	สช.	182	93	24	2	4	3.466	0.778
มากน้อยเพียงใด								
9. สภาก่อตั้งจะมีความล่าช้าหรือไม่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สมาชิก มีการเล่นพรรคพวก	กก.	4	2	2	15	79	3.598	0.936
	สช.	17	9	21	44	214	3.407	1.109
มากน้อยเพียงใด								
10. ในการดำเนินงานคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกมากน้อยเพียงใด	กก.	55	34	12	-	1	3.392	0.773
	สช.	123	131	44	1	6	3.193	0.838
11. เมื่อมีการประชุมใหญ่ สมาชิกได้อภิปรายเพื่อเสนอแนวทางกำหนดนโยบายของสหกรณ์เพียงใด	กก.	18	23	36	17	8	2.255	1.166
	สช.	48	89	91	45	32	2.249	1.196
12. สมาชิกได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ	กก.	33	44	20	4	1	3.020	0.879
	สช.	96	123	68	11	7	2.951	0.943
มากน้อยเพียงใด								
13. การเลือกตั้งกรรมการโดยการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ นั้น ท่านเห็นว่าเป็นวิธีที่ยุติธรรม	กก.	73	22	6	1	-	3.637	0.642
	สช.	213	69	22	1	-	3.616	0.649
มากน้อยเพียงใด								
14. ในการขอมติในที่ประชุมท่านยกมือโหวตด้วยตัวของท่านเองโดยไม่ยกมือตามคนอื่น	กก.	68	18	9	2	7	3.314	1.160
	สช.	151	68	34	25	27	2.954	1.317
มากน้อยเพียงใด								

ตารางภาคผนวก ง ที่ 1 (ต่อ)

ชนิดของบทบาท		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
<u>บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก</u>								
15. ท่านเคยชวนสมาชิกที่มีเงินฝากธนาคารให้ ถอนเงินมาฝากกับสหกรณ์มากน้อยเพียงใด	กก.	14	16	26	16	30	1.686	1.400
	สช.	19	30	48	50	158	1.023	1.278
16. และเพื่อนที่ทำงานชวณัน เขาได้นำเงินมาฝาก ไว้กับสหกรณ์มากน้อยเพียงใด	กก.	6	12	37	17	30	1.480	1.200
	สช.	14	53	76	33	129	1.311	1.300
17. เมื่อมีการประชุมทุกครั้งสมาชิกได้เข้าร่วม ประชุมมากน้อยเพียงใด	กก.	13	36	44	7	2	2.500	0.876
	สช.	42	111	130	17	5	2.551	0.857
18. เมื่อมีการประชุมท่านได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด	กก.	21	23	37	13	8	2.353	1.174
	สช.	19	29	105	57	95	1.410	1.197
19. ท่านได้มีส่วนในการวางแผนนโยบายสหกรณ์ ร่วมกับกรรมการท่านอื่นมากน้อยเพียงใด	กก.	31	36	19	9	7	2.735	1.185
	สช.	12	18	71	45	159	0.948	1.160
20. ท่านจะอุทิศเวลาได้มากน้อยเพียงใดหากท่าน ได้รับคำขอร้องให้ไปเผยแพร่ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ในชุมชนอื่น	กก.	31	26	36	4	5	2.725	1.091
	สช.	60	75	86	24	60	2.167	1.370
21. ท่านเคยชักจูงให้เพื่อนบ้านมาสมัครเป็นสมาชิก สหกรณ์มากน้อยเพียงใด	กก.	32	22	27	16	5	2.588	1.222
	สช.	33	84	68	59	61	1.898	1.303
22. ท่านเต็มใจยอมรับตำแหน่งมากน้อยเพียงใด เมื่อท่านได้รับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการ	กก.	46	27	18	2	9	2.971	1.230
	สช.	58	58	54	27	108	1.774	1.553

ตารางภาคผนวก ง ที่ 1 (ต่อ)

ชนิดของบทบาท		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	
23.	ทำนเต็มใจเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ	กก.	64	22	15	1	-	3.461	0.779
	แรงทนต์เพื่อช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกที่เดือดร้อน	สช.	193	67	40	4	1	3.488	0.794
	มากน้อยเพียงใด								
บทบาทการใช้และพัฒนากิจกรรมในท้องถิ่น									
24.	สหกรณ์ได้ใช้วัดหรือโรงเรียนที่มีอยู่ในท้องถิ่น	กก.	55	18	12	3	14	2.951	1.424
	เป็นที่ประชุมหรือจัดกิจกรรมสหกรณ์มากน้อย	สช.	194	50	13	11	37	3.157	1.377
	เพียงใด								
25.	ในชุมชนของท่านได้มีผู้นำท้องถิ่นเข้ามาเป็น	กก.	9	28	26	24	17	1.863	1.227
	สมาชิกสหกรณ์มากน้อยเพียงใด	สช.	33	61	88	86	37	1.892	1.180
28.	ท่านเห็นว่าเงินสหกรณ์ประโยชน์ของสหกรณ์	กก.	10	12	23	10	47	1.294	1.404
	ได้นำมาใช้ในกิจการของท้องถิ่น เช่น เป็นทุน	สช.	40	28	53	64	122	1.338	1.410
	การศึกษามากน้อยเพียงใด								
27.	สหกรณ์ของท่านได้เคยพาสมาชิกไปดูงาน	กก.	6	21	19	17	39	1.392	1.336
	สหกรณ์อื่นมากน้อยเพียงใด	สช.	38	73	44	53	97	1.679	1.445
28.	เมื่อมีการเปลี่ยนกรรมการ ได้มีการเปลี่ยน	กก.	24	32	27	12	7	2.529	1.175
	กรรมการกันโดยเลือกสมาชิกอื่นที่ยังไม่ได้เป็น	สช.	87	52	96	41	29	2.416	1.288
	กรรมการเข้ามาเป็นกรรมการมากน้อยเพียงใด								

ตารางภาคผนวก ง ที่ 1 (ต่อ)

ชนิดของบทบาท		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
29. คณะกรรมการได้นำแนวความคิดของสมาชิกที่เสนอต่อที่ประชุมมาปรับใช้ในการดำเนินงาน	กก.	31	35	25	6	5	2.794	1.093
	สช.	66	127	89	7	16	2.721	0.999
มากน้อยเพียงใด								
30. ในวันเทศกาลที่สำคัญสหกรณ์ได้ถือโอกาสทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนของท่าน	กก.	12	22	26	17	25	1.794	1.345
	สช.	72	49	72	42	70	2.036	1.472
มากน้อยเพียงใด								
บทบาทในการร่วมมือและประสานงานกับ								
หน่วยงานภายนอก								
31. หน่วยราชการต่าง ๆ เช่น อนามัย พัฒนาการ ฯลฯ เคยมาขอความร่วมมือจากสหกรณ์เพื่อ	กก.	8	8	13	24	49	1.039	1.281
	สช.	17	18	65	55	150	1.007	1.203
ช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด								
32. ท่านพอจะสละเวลาได้มากน้อยเพียงใดที่จะเข้า	กก.	30	27	31	6	8	2.637	1.192
	สช.	75	67	96	29	38	2.367	1.291
ฝึกอบรมสัมมนากับหน่วยราชการต่าง ๆ								
33. ท่านเต็มใจที่จะเข้าฝึกอบรมการบัญชีและหลักสูตร	กก.	37	26	21	7	11	2.696	1.318
	สช.	71	57	60	45	72	2.033	1.489
อื่นกับชุมนุมเครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย								
มากน้อยเพียงใด								

ตารางภาคผนวก ง ที่ 1 (ต่อ)

ชนิดของบทบาท		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
34. สหกรณ์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่มีความพร้อมมากน้อยเพียงใดที่จะต้อนรับสมาชิกสหกรณ์จากที่อื่นที่มาเยี่ยมชมกิจการของสหกรณ์	กก.	44	34	13	7	4	3.049	1.093
	สช.	129	86	50	23	17	2.941	1.180
35. สหกรณ์ที่ท่านเป็นสมาชิกอยู่มีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารและจัดอบรมประชาชนในหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด	กก.	30	36	26	7	3	2.814	1.031
	สช.	92	105	85	14	9	2.843	1.004
36. สหกรณ์ของท่านควรจัดทัศนศึกษานำสมาชิกไปเยี่ยมชมกิจการสหกรณ์อื่น ๆ เป็นประจำทุกปี ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด	กก.	47	30	19	3	3	3.127	1.012
	สช.	132	98	44	12	19	3.023	1.140
37. คำกล่าวที่ว่า "สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีบทบาทในการสร้างงานให้กับสมาชิกในท้องถิ่น" สหกรณ์ของท่านเคยมีบทบาทดังกล่าวมากน้อยเพียงใด	กก.	23	21	26	9	23	2.118	1.451
	สช.	66	94	77	14	54	2.341	1.348
รวม	กก.	1089	838	831	355	646	2.63	14.575
	สช.	2883	2458	2271	1121	2434	2.42	13.744

หมายเหตุ

กก. หมายถึง กรรมการ

สช. หมายถึง สมาชิก

* เป็นข้อที่ได้ปรับการให้ค่าคะแนนแล้ว เพราะในข้อเหล่านี้เป็นคำถามที่ต้องตอบคัดค้าน

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

SEX	=	เพศ
AGE	=	อายุ
EDUCATE	=	ระดับการศึกษา
TMEM	=	ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก
INCOME	=	รายได้
NTRAIN	=	การเข้ารับการฝึกอบรม
CONV	=	ความสะดวกในการใช้บริการ
SCORE	=	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

SY1	=	บทบาทการช่วยเหลือตนเอง (ข้อ 1 - 7)
SY2	=	บทบาทการดำเนินงานตามหลักประชาธิปไตย (ข้อ 8 - 14)
SY3	=	บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิก (ข้อ 15-23)
SY4	=	บทบาทการใช้และพัฒนาทรัพยากรในท้องถิ่น (ข้อ 24 - 30)
SY5	=	บทบาทการร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานภายนอก (ข้อ 31 - 37)
SY6	=	บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนรวมทั้งหมด (ข้อ 1 - 37)

ตารางภาคผนวก ง ที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และ
ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่าง			บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรรมการ (N = 102)		
			ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
SY1	VS	SEX	-0.0478	0.317	NS
		AGE	-0.0729	0.233	NS
		EDUCATE	0.0761	0.224	NS
		TMEM	0.0441	0.330	NS
		INCOME	0.0846	0.0846	NS
		NTRAIN	-0.0062	0.4750	NS
		CONV	0.1985	0.0230	*
		SCORE	0.1310	0.0950	NS
SY2	VS	SEX	-0.1374	0.084	NS
		AGE	0.2307	0.010	**
		EDUCATE	-0.1138	0.127	NS
		TMEM	0.2393	0.008	**
		INCOME	0.0234	0.408	NS
		NTRAIN	-0.1022	0.153	NS
		CONV	0.2538	0.005	**
		SCORE	0.0140	0.0140	NS
SY3	VS	SEX	-0.3523	0.000	**
		AGE	0.1723	0.042	*
		EDUCATE	0.1636	0.050	*
		TMEM	0.3281	0.000	**

ตารางภาคผนวก ง ที่ 2 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่าง			บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรรมการ		
			(N = 102)		
			ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
SY4	VS	INCOME	0.1569	0.058	NS
		NTRAIN	0.1625	0.051	**
		CONV	0.2692	0.003	**
		SCORE	0.0965	0.167	NS
		SEX	0.0657	0.256	NS
		AGE	0.0095	0.462	NS
		EDUCATE	0.1285	0.099	NS
		TMEM	0.1638	0.050	*
		INCOME	0.0843	0.200	NS
		NTRAIN	0.0627	0.266	NS
SY5	VS	CONV	0.2751	0.003	**
		SCORE	0.1278	0.100	NS
		SEX	-0.0569	0.285	NS
		AGE	0.2029	0.020	*
		EDUCATE	0.0503	0.308	NS
		TMEM	0.2727	0.003	**
		INCOME	0.0423	0.336	NS
		NTRAIN	0.0188	0.426	NS

ตารางภาคผนวก ง ที่ 2 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่าง	บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรรมการ (N = 102)		
	ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
CONV	0.3131	0.001	**
SCORE	0.1690	0.045	*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99

NS ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางภาคผนวก ง ที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่าง			บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรรมการ (N = 102)		
			ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
SYV	VS	SEX	-0.1635	0.050	*
		AGE	0.1473	0.070	NS
		EDUCATE	0.1230	0.109	NS
		TMEM	0.3226	0.000	**
		INCOME	0.1331	0.091	NS
		NTRAIN	0.0661	0.255	NS
		CONV	0.4052	0.000	**
		SCORE	0.1774	0.037	*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99

NS ไม่นัยสำคัญทางสถิติ

ตารางภาคผนวก ง ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียน ต่อชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่าง			บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรรมการ (N = 305)		
			ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
SY1	VS	SEX	0.0047	0.467	NS
		AGE	0.0306	0.297	NS
		EDUCATE	-0.0106	0.427	NS
		TMEM	0.1336	0.010	**
		INCOME	-0.0229	0.345	NS
		NTRAIN	0.0347	0.273	NS
		CONV	0.1854	0.001	**
		SCORE	0.1529	0.004	**
SY2	VS	SEX	-0.0627	0.138	NS
		AGE	0.1180	0.020	*
		EDUCATE	0.0592	0.151	NS
		TMEM	0.0254	0.329	NS
		INCOME	0.0305	0.298	NS
		NTRAIN	-0.0320	0.289	NS
		CONV	0.2505	0.000	**
		SCORE	0.1300	0.012	**
SY3	VS	SEX	-0.1520	0.004	**
		AGE	-0.0850	0.069	NS
		EDUCATE	0.1153	0.022	*

ตารางภาคผนวก ง ที่ 4 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่าง			บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรมการ		
			(N = 305)		
			ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
SY4	VS	TMEM	0.0622	0.140	NS
		INCOME	0.0817	0.077	NS
		NTRAIN	0.0709	0.108	NS
		CONV	0.0940	0.051	NS
		SCORE	0.2926	0.000	**
		SEX	-0.0876	0.063	NS
		AGE	0.0372	0.258	NS
		EDUCATE	0.0737	0.100	NS
		TMEM	0.0481	0.201	NS
		INCOME	0.0184	0.374	NS
SY5	VS	NTRAIN	0.0853	0.069	NS
		CONV	0.1548	0.003	**
		SCORE	0.2783	0.000	**
		SEX	-0.0845	0.071	NS
		AGE	0.0182	0.376	NS
		EDUCATE	-0.0356	0.268	NS
		TMEM	0.0384	0.252	NS
		INCOME	-0.0458	0.213	NS
		NTRAIN	0.0647	0.130	NS

ตารางภาคผนวก ง ที่ 4 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่าง	บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนต่อชุมชนของกรรมการ (N = 305)		
	ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
CONV	0.1858	0.001	**
SCORE	0.2309	0.000	**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99

NS ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางภาคผนวก ง ที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจ สังคม และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์กับบทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่าง			บทบาทสหกรณ์เครดิตยูเนียนต่อชุมชนของกรรมการ (N = 305)		
			ค่าสหสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง	ค่า alpha
SYU	VS	SEX	-0.1187	0.019	*
		AGE	0.0097	0.433	NS
		EDUCATE	0.0860	0.067	NS
		TMEM	0.0316	0.291	NS
		INCOME	0.0280	0.313	NS
		NTRAIN	0.1020	0.038	*
		CONV	0.2769	0.000	**
		SCORE	0.3714	0.000	**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99

NS ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาคผนวก จ.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางสาวนิตยา ศรีวิไล

วันเกิด : 30 กรกฎาคม 2502

ภูมิลำเนา : จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติการศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนาวันกุล อุบลราชธานี พ.ศ. 2519
บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาการบริหารทั่วไป) มหาวิทยาลัย
รามคำแหง พ.ศ. 2524

ประวัติการทำงาน : เริ่มรับราชการที่วิทยาลัยครูลำปาง พ.ศ. 2526 ตำแหน่ง
อาจารย์ 1 ระดับ 3

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 สังกัดภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูลำปาง
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ